

Dobřichovické Kukátko

Čtvrtletník aneb čtvero ročních dob v životě věcí, slov, nápadů, zvířat, lidí.

Bez pábitelů by bylo smutno • O rozpočtu města • **160 let Sokola Jaroslava Velcovi** k devadesátinám • **Tříkrálová sbírka** • Matematická múza **Základní škola v časech covidu** • Český učitel v Bruselu a maturita v Belgii • **Z historie Měšťanské školy v Dobřichovicích** • Kultura • **Sport**

Stavební prodej J+K a.s.

Poptejte nás!

STAVEBNÍ MATERIÁLY Dobřichovice, Pražská 819
ROZVOZ A SKLÁDÁNÍ ZAKOUPENÉHO MATERIÁLU

Provozní doba: Po-Pá: 7-12 13-16, So: 8-11

721 554 000 | 257 710 141

dobrichovice@stavebniprodej.cz | www.stavebniprodej.cz

DOBŘICHs.r.o., Dobřichovice

nabízí možnost inzerce V DOBŘICHOVICKÉM KUKÁTKU

časopis vychází jako občasník, obvykle čtvrtletně v březnu, červnu, září a prosinci

Ceník

- * **A5** (celá vnitřní strana) 3 500 Kč
Celoroční inzerce 11.200 Kč (4x 2.800 Kč)
 - * **A6** (polovina vnitřní strany) 2 000 Kč
Celoroční inzerce 6 800 Kč (4x 1.700 Kč)
 - * **A5** (třetí strana obálky + PR článek) 5 000 Kč
Celoroční inzerce 16 000 Kč (4x 4.000 Kč)
 - * **A5** (zadní strana pro PARTNERA Dobřichovického Kukátka) 10 000 Kč. Celoroční inzerce 32.000 Kč (4x 8.000 Kč)
- Partner** získává zhotovení inzerátu zdarma, zveřejnění PR článku a příp. další dohodnuté výhody.
- Formáty menší než A6** budou přijímány dle prostorových možností za smluvní ceny.
- Nekomerční řádková inzerce zdarma!

Kontakt: Stanislav Mikeš, mob. 605 179 192,
e-mail: gabeva@volny.cz

Hledáme nájemní bydlení

Zodpovědná učitelská rodina s dvěma malými dětmi hledá dlouhodobé nájemní bydlení za přiměřenou cenu v lokalitě Dobřichovic a okolí. Rádi vám poskytneme reference od současného pronajímatele či sousedů, můžeme pomoci s nákupy, péčí o zahradu apod.

Tel: **725 337 788** (Petra)

Jarní zastavení s Bohumilem Hrabalem a pábiteli

“Jsou lidé, kteří chodí v příkopech zlatých středních cest.

Jsou lidé, kteří si pořád osvěžují své rozpálené hlavy v tříšti vln, jež stále přespíchávají.

Jsou lidé, jejichž kadeř je sežehnutá jiskrou předstihu zapalování.

Jsou lidé, kteří pořád spěchají za velkou šancí uloženou na obzoru.

Jsou to pábitelé. A pábitelé jsou lidé pábíci a kdo pábí, je pábitel a jeho způsob je pábení.

Tak pábitel je člověk, proti kterému se pořád vzdouvá oceán dotěrných myšlenek.

Jeho monolog teče pořád. Tu jako ponorná říčka v dutině myslí, tu zase se řine ústy ven.

Je to pábení, které jak hořící pochodeň je podáváno štafetou lidského jazyka od úst k ústům.

Pábitel je nástrojem jazyka, který obohacuje sebe sama o všechny něžnosti a finty, o něž má zájem.

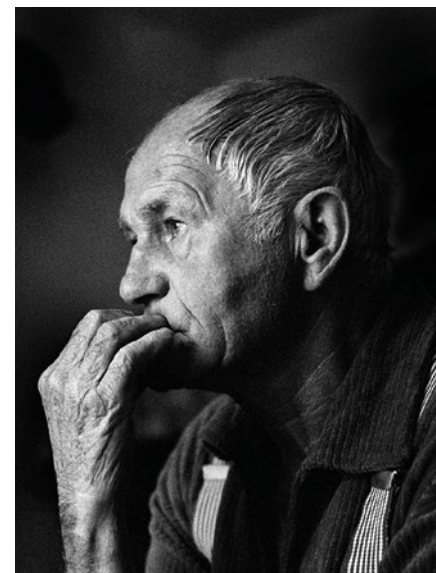
Pábitel zpravidla nic nečetl, zato se hodně díval a hodně slyšel a skoro na nic nezapomněl. Je zaujat svým vnitřním monologem, se kterým chodí po světě jako páv se svým krásným peřím.

Pábitel, když se nedává do řeči s lidmi, baví hovory sám sebe.

Podává informace o případech, jejichž význam je zveličen, přesunut, zpřeházen, protože pábitel cedí skutečnost přes diamantové očko inspirace.

Je tak posedlý vyprávěním, že to vypadá, jako by jazyk si vybral pábitele, aby jeho ústy spatřil sebe sama a dokázal si, co dovede.

Tak zatímco moudří a opatrní se pečlivě dezinfikují, pábitelé voní člověčinou.“

Enfant terrible české prózy, milovaný i nenáviděný a hodně často i nepochopený a pro mnohé těžce nepochopitelný autor, který se vynořil jako zjevení v 60. letech minulého století už vlastně jako zralý muž. Bohumil Hrabal (28. 3. 1914 - 3. 2. 1997, vlastně Bohumil František Kilian, tak se původně jmenoval). Desítky odborníků i tisíce čtenářů se snažily marně vtěsnat jeho psaní do šuplíků a škatulek. Než pochopili, že to nejde ...

Proč jsme si jej vybrali pro letošní jarní zastavení, to je zjevné jednak z data jeho odchodu z tohoto světa, jednak pro to samotné pábení, které nám v této podivné době plně pseudo korektnosti a srabsství nul s dírou avšak do sítí tolik chybí ...Pábitelům nazdar ... Bez nich by byla nuda ...

redakce

Do jara! Už zase... Po osmatřicáté...

Letošní leden a únor jsou tak nějak teplotně nadprůměrné. Je to dost politicky korektní? No snad jo, snad se to smí napsat a bude to korektně chápáno, že to jako není nic proti ničemu ... Jo? Tož super ... Tak přitvrdíme: a že prý naše společnost dobrovolně páchá sebevraždu ... No a ještě: kdybych byl zvoleným poslancem a dostal Fulbrightovo stipendium do Oregonu, neváhám ani chvíli, se vším seknu a jedu tam - do normálního světa (téma grantu neřešte, prosím). Než poslouchat ty žvásty intelektuálních velikánů velikánovičů a hvězd nejmenovaného sdružení, které blokují to, co se kdysi nazývalo Parlament. No jo, lidi mě zvolili ... Lidi mi pišou ... Lidi mi volají ... Ale vlastně v souladu s pravidly ... dobrovolný masochismus? Smí se. Ale je to slušné?

A že prý olympiáda ... Tohle už dávno není sport. To je byznys v největším umělé zasněženém koncentráku světa. Tak si zatleskejme ... Děti, kterým cpeme prášky na anginu pectoris, na nemoc, již nemají, a to jen proto, že jsme z nich udělali stroje na peníze a posléze pacienty psychologů ... Fuj ... takhle chceme vést děti ke sportu?

No ale pojďme raději k jarnímu číslu Kukátka. Je velmi rozmanité. Co jsme tedy pro Vás připravili?

V jarním zastavení se obrátíme k pábitelství a Bohumilu Hrabalovi. Dojde i na obecní rozpočet a souvislosti. Krátkou glosou V. Bezděka se totiž vrátíme k schválenému rozpočtu města. Letošní Tříkrálová sbírka moc pomohla, píše o ní Eva Vaculíková. Dalším cenným tématem je škola v čase pandemie. Požádali jsme o článek pana ředitele Mgr. B. Stejskala a moc mu za něj děkujeme.

Zmíníme se o velkém výročí Sokola, ale nejen to: připomeneme i významné jubileum jednoho známého dobrichovického sokola. Dotkneme se i tématu návštěv éterických bytostí. A s naším kmenovým autorem Petrem Koubkem budeme pokračovat v sérii postřehů českého učitele v Belgii, tentokrát to bude o maturitě.

Ohlédneme se stručně také za lednovou konferenci Mateřství, otcovství a psychosomatika, již pořádalo CKP Dobřichovice.

V historické rubrice se kromě zajímavého výletu do Všenor vrátíme k historii dobrichovické měšťanky, přesněji ke školnímu roku 1939/40. Fakt hodně zajímavé čtení, které přináší Jana Váňová.

Viry snad už ustupují, a tak máme plnou i rubriku Kultura. Samozřejmě jsme se vrátili k tomu, co se podařilo uskutečnit, ale také zvedme na to, co se plánuje, protože plány už jsou. Tu je trochu změna. V čísle najdete pozvánky na akce, které se konají nejen v Dobřichovicích. Zajímá nás, co se děje i v okolí ... Sport v jarním čísle také najdete. Přejeme Vám, milé čtenářky a milí čtenáři, klidné a radostné jaro a pěkné chvíle při čtení Kukátka.

J. Matl a redakce

Znovu děkujeme za všechny Vaše ohlasy a těšíme se na další. Na způsobu distribuce tištěné verze Kukátka se nadále nic nemění. Kromě tištěné podoby (na náklady vydavatele dojde do všech dobrichovických domovních schránek) rozesíláme Kukátko též elektronicky ve formátu pdf. Jakýkoliv nový zájemce může o tuto formu požádat. Naopak, nepřejete-li si Kukátko dostávat v elektronické podobě, samozřejmě Vás ze seznamu adresátů vyřadíme. Pokud jde o elektronické verze příspěvků, posílejte je na redakční e-mailovou adresu kukatko@dobrich.cz. Dovolujeme si však požádat, **abyste svůj text nijak speciálně neformátováli**, ulehčí nám to naše vlastní zpracování textu. Rovněž nám usnadní práci, jsou-li zaslané příspěvky vykorigované a jsou-li co nejméně ve sporu s jazykovou normou.

A pokud nám chcete opravdu udělat radost, pište, prosíme, slova *kurs* a *diskuse* se **s**. U psaní substantiva *president* či *prezident* si dovolujeme k veřejné debatě navrhnout, zda neodlišit touto grafikou, o kterého výtečníka se v daném případě jedná. Děkujeme Vám za po-

chopení a na Vaše příspěvky a reakce se moc těšíme.

Vaše redakce

Soutěž o titulní fotografie Kukátka stále pokračuje. Blíží se jaro (doufáme)

Vážení čtenáři!

zatím se zdá, že letošní zima nás mine bez velkých mrazů a sněhových nadílek. Jaro vyhlížíme na titulní stránce netradičním pohledem na kostel sv. Judy Tadeáše a na zámek, resp. křižovnickou letní residenci. Snímek pořídil pan Jan Štulc v dubnu 2019 od ústí Karlického potoka na břehu Berounky.

Experiment – soutěž o titulní fotografii pro náš čtvrtletník – pochopitelně i nadále pokračuje. Těšíme se na další Vaše fotografie. Neostýchejte se a posílejte nám průběžně záběry z našeho okolí, neobvyklé pohledy na dění v Dobřichovicích či emotivní záběry míst, jež všichni dobře známe. Nejhezčí fotografií vybere redakce Kukátka ke zveřejnění na titulu příštích Kukátek, a bude tak těšit nejen Vaši rodinu a známé, ale i další čtenáře našeho čtvrtletníku. **Upřednostňujeme snímky na výšku.** Z těch na šířku vždy musíme kus oříznout.

Neváhejte a své snímky posílejte na adresu studia, které zpracovává grafickou podobu Kukátka: info@retb.cz a v kopii na redakční adresu kukatko@dobrich.cz, uveďte prosím Vaše jméno, místo, kde byl snímek pořízen, a datum vytvoření. Velikost fotografie by měla být alespoň 3 MB. Rozhodně ji tedy pro posílání mailem nijak nekomprimujte. Vaší tvorbě se meze nekladou, hlavním faktorem posuzování bude atmosféra korespondující s obdobím, v jakém Kukátko vychází. Takže... vezměte foťák do ruky, otevřete oči a ukažte nám, jak vidíte Dobřichovice právě Vy. *redakce*

Jarní zastavení	3
Slovo redakce	4
Soutěž	5
Aktuality	6
Z našeho života	7
Školy	10
O zdraví	15
Spolky	19
Tip na výlet	22
Z historie	23
Kultura	28
Sport	37

Dobřichovické **Kukátko**
Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod č. MK ČR E 12574

Vydává Dobřich s. r. o., 5. května 3, Dobřichovice
IČ: 64827640

Řídí redakční rada ve složení: Ing. Vladimír Bezděk, Doc. RNDr. Emil Calda, Ing. Daniel Havlík, JUDr. Pavel Kosatík, PhDr. Jiří Matl (předseda), MgA. Alžběta Šenkyříková, Mgr. Jana Váňová

Grafické zpracování: agentura R&B (retb.cz)
Tisk: Grafotechna Plus,
Lýskova 1594/33, Praha 13 – Stodůlky

Uzávěrka tohoto čísla 15. 2. 2022. Uzávěrka příštího čísla cca 15. 5. 2022. Kukátko vychází v první polovině března, června, září a prosince.

Adresa:
Jiří Matl, Štrná 139, 252 29 Dobřichovice
(kukatko@dobrich.cz)
Distribuuováno zdarma v Dobřichovicích laskavou péčí poštovních doručovatelek a smluvních partnerů. Kukátko můžete také obdržet e-mailem ve formátu PDF a najdete je rovněž na Internetu v rámci stránky www.dobrichovice.cz nebo www.dobrich.cz.

Fotografie na titulní straně: © Jan Štulc

Máme schválený rozpočet na rok 2022

15. prosince se uskutečnilo poslední loňské jednání zastupitelstva. Na programu byl také návrh rozpočtu města pro rok 2022. Podobně jako to známe z celostátní politiky, tak i na úrovni správy věcí obecních platí, že rozpočet je jeden z nejdůležitějších aktů, které významně ovlivňují fungování města.

Mnohé možná překvapí s lehce zdviženým obočím, že jsme schválili schodkový rozpočet. Deficit činí 14,5 mil. Kč při příjmech 74,9 mil. a výdajích 89,4 mil. korun. Děje se tedy s našimi financemi něco špatného? Nikoliv. Deficit rozpočtu je způsoben výhradně předpokládanou úhradou vyšších investic, zejména pak dokončení přístavby ZŠ a s ní spojenou rekonstrukcí kuchyně, jídelny a dalších prostor. Pokračovat budeme také v rekonstrukcích povrchů vybraných ulic. Ostatně celkově dosahují investiční výdaje 38,7 mil. korun, tedy více než 43 % všech výdajů rozpočtu. Kéž bychom něco podobného mohli říci i o hospodaření českého státu...

Na straně příjmů rozpočtu postupujeme umírněně a (podobně jako v předchozích letech) v zásadě konzervativně předpokládáme meziroční stagnaci objemu vybraných daní. Faktem však je (a budme za to rádi), že příjmové plnění rozpočtu v letech 2020 a 2021 dopadlo navzdory covidu a lockdownům, velmi dobře. Inkasa příjmů daní i DPH se vyvíjela loni v našem rozpočtu velmi dobře, jakkoliv celostátní tempa výběru těchto daní covidem zasažena bezpochyby byla. Zřejmě se zde pozitivně projevuje setrvalý nárůst počtu trvale hlášených obyvatel a také růst kapacit MŠ a ZŠ. Tato dvě kritéria významně ovlivňují podíl Dobřichovic na rozdělení celostátního inkasa těchto daní. Díky všem, kteří si již do Dobřichovic trvalý pobyt přehlásili – a Vy ostatní s tím prosím neotálejte! Má to

smysl; Vás to nic nestojí a přitom pomáháte spolufinancovat úroveň služeb ve městě, kde všichni společně žijeme.

Letošní deficit fakticky pokrýváme z akumulovaných přebytků hospodaření v předchozích letech. Na bankovních účtech držíme cca 73 mil. korun. Necelých 19 mil. z toho je účelově vázáno na investice do rozšíření kapacity ČOV. Je třeba také zmínit, že letos doplatíme poslední splátku úvěru (cca 1,6 mil. korun) a po letech tak budeme mít nulové zadlužení u bank.

Úkolem pro letošní rok bude dobře připravit budoucí významné investiční akce, zejména pak akci Centrum (nová budova úřadu, knihovny, víceúčelového sálu, hasičské zbrojnice a rozšíření kapacity ZUŠ) a rozšíření kapacity ČOV. Zdroje na přípravu těchto investic máme k dispozici, jakkoliv pro realizaci celé investice budeme jistě hledat vhodné dotační programy. Vynaložení financí tímto směrem v nadcházejících 2-3 letech bude jistě smysluplnější, než držet peníze na bankovních účtech. Než se tak však stane, tak se také poohlédneme po smysluplnějším zhodnocení těchto finančních prostředků, aby jejich hodnota nebyla zbytečně erodována nezvykle vysokou inflací, které v posledních měsících všichni čelíme.

*Vladimír Bezděk,
zastupitel za Společně pro Dobřichovice,
sdružení nezávislých kandidátů
a TOP 09 a STAN*

Poznámka redakce: rozpočet najdete na adrese: <https://www.dobrichovice.cz/samosprava/rozpocet-1/>.

Na webu města byl zveřejněn i formulář na granty na podporu aktivit v kulturní a sportovní oblasti. Najdete jej na adrese: <https://www.dobrichovice.cz/samosprava/granty/granty-v-roce-2022/>

BAZÉN WELLNESS DOBŘICHOVICE

Vážení příznivci a návštěvníci bazénu a wellness, jsme velice rádi, že po čase, kdy k nám nemohl úplně každý, se opět otevřelo pro všechny. Doufáme, že vlna pandemie i strachu pomalu nadobro ustoupí a opět zavládne harmonie jak v přírodě, mezi lidmi, tak i v nás samotných. Jsme velice rádi, že v posledních měsících se nás už netýkala úplná uzavírka, a i když jsme se potýkali se spoustou ne zrovna příjemných nařízení, mohl bazén i wellness fungovat pro školky, školy, plavecké kursy, seniorské kursy, cvičení, a tak spousta lidí nemusela pouze sedět doma.

Ve spolupráci se skvělými terapeutkami z Watsu for Health jsme v pátek 11. 2. a sobotu 12. 2. 2022 opět uspořádali u nás v bazénu aquaterapie watsu. Metoda Watsu klientům přináší hluboký stav relaxace, svalové protažení, účinnou mobilizaci kloubů a mnoho dalšího. Teplá voda ruku v ruce s kvalifikovaným terapeutem dokáže restartovat celý organismus. Voda musí mít ovšem teplotu alespoň 34 C, proto jsme s přípravou bazénu museli začít již několik dní předem. Takto teplá voda má svá specifika a je třeba, aby si bazén stále držel svoji kvalitu a splňoval všechny hygienické požadavky. To je také důvod, proč Watsu terapie probíhají pouze v několika bazénech po

celé ČR a jezdí k nám lidé ze všech koutů naší vlasti, klidně až od polských hranic. Za dva dny bylo aquaterapií ošetřeno 44 lidí a je úžasné v jaké poklidné atmosféře zde watsu dny plynou. Mě obzvlášť velice těší vidět od nás odcházet lidi s úsměvem na tváři, na duchu, spokojené, nadšené. Terapie není levnou záležitostí, ale určitě za to stojí. V našem bazénu plánujeme další terapeutická setkání ve dnech 15. a 16. 4. 2022 a již nyní je hodně termínů plných. Pokud byste měli zájem a nebyli si jisti, jak terapie probíhá, můžete se podívat i na záznam rozhovoru Jaroslava Duška s terapeutkami, který byl natáčen v listopadu v našem bazénu a přilehlé restauraci Panská Zahrada. Video najdete You Tube pod názvem **Malá Duše K - tentokrát o vodní masáži Watsu 17.11.2021** (<https://www.youtube.com/watch?v=XDDGzPPK1GY>).

Od listopadu je již spuštěný náš rezervační systém, kde si můžete Vaši rezervaci udělat z klidu domova během pár kliknutí. Odkaz na rezervační systém naleznete na našich webových stránkách. Na všechny hodiny pro veřejnost je nastavena kapacita. Pokud chcete mít jistotu, že pro vás bude v bazénu či wellness místo, rezervujte si v systému svůj čas, případně zavolejte na recepci, kde vám kolegyně rezervaci ráda udělá.

PŘIJĎTE NAVŠTÍVIT

PANSKÁ ZAHRADA
RESTAURACE & HOTEL
★★★★

WWW.PANSKAZAHRADE.CZ WWW.WELLNESSDOBRIHOVICE.CZ

ANEŽKY ČESKÉ 432, DOBŘICHOVICE **DOB Centrum**

Převážně o víkendových dnech pro vás a vaše děti můžeme uspořádat narozeninovo-

Putování za hvězdou

Biblický příběh o putování tří mudrců za zářící hvězdou, jež jim ukázala cestu až na místo narození prorokovaného Vykupitele, se stal inspirací celostátní Tříkrálové sbírky. Tento příběh připomíná svátek Zjevení Páně neboli Tří králů, který připadá každoročně na 6. ledna. A proto mají na přelomu roku vždy napilno charitní společenství v celé republice, která vysílají do ulic a domů koledníky v přestrojení za tři krále, aby prosili o příspěvek na pomoc chudým a znevýhodněným, a přitom šířili radostnou zvěst vánočních svátků.

Také Farní charita Řevnice se letos již po třinácté připojila k tomuto dobrovolnickému projektu. Na celkem rozsáhlém území řevnické farnosti se i letos našlo dost ochotných koledníků, a to nejen ve vesnicích a městečkách na březích Berounky (Zadní Třeboň, Řevnice, Lety, Dobřichovice, Karlík, Všenory, Mokropsy), ale také v podbrdských obcích Osově, Osovci, Všeradicích, Vižině, Litni a Hatích a ve vískách Českého krasu, Mořině a Mořince. V Dobřichovicích a v Letech nadšeně koledovaly ve skupinkách také děti z Dětského domova Lety.

Než se koledníci vydají na koledu, je potřeba vybavit je úředně zapečetěnými

vou oslavu nebo si můžete pronajmout bazén i wellness privátně se svým partnerem či partou kamarádů. Rádi vám vyhovíme se vším, co bude v našich silách.

Sledujte naše webové stránky www.wellnessdobrichovice.cz, na kterých vždy naleznete aktuální rozvrh a případné změny v otevírací době. Též můžete sledovat FB stránky nebo nově Instagram.

Tel. 226 230 920; mail: fit@wellnessdobrichovice.cz

*Petra Šárová,
provozní manažerka wellness*

kasičkami a posvěcenými křídami, jimiž koledníci označují dveře domů nápisem K+M+B+2022. To lze vykládat jako iniciály Tří králů (Kašpar, Melichar, Baltazar) nebo jako formuli požehnání: Christus masionem benedicat – Ať Kristus požehná tomuto příbytku.

Je jasné, že pandemie covidu tříkrálovým sbírkám příliš nepřeje. Loni nebylo možné koledovat vůbec a kasičky byly alespoň vystaveny na různých místech. Letos sbírka proběhla v nejisté době „mezi deltou a omikronem“ a její výsledek byl velkým překvapením. Po úředním rozpečetění se v pokladničkách našlo 181 871 Kč, což je

Tři krále fotila Petra Frýdlová.

www.trikralovasbirka.cz, kde je do konce dubna v provozu platební portál. Zadáním směrovacího čísla 252 30 nasměruje příspěvek Farní charitě Řevnice. Pro bezhotovostní příspěvky lze použít také QR kód, který se sejme pomocí bankovní aplikace.

Komu vykoledované peníze pomohou

Výtěžek sbírky umožňuje Farní charitě Řevnice podporovat rodiny a jednotlivce v našem kraji, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci. Použije k tomu 65 % výtěžku sbírky. Zbývající část připadne na charitní projekty Arcidiecézní charity ČR v ČR a zahraničí.

V našem regionu míří prostředky z Tříkrálové sbírky nejčastěji do rodin, které potkalo nějaké neštěstí, jako ztráta zaměstnání, nemoc,

vůbec nejlepší výsledek za třináct ročníků Tříkrálové sbírky.

Kdo tři krále nepotkal, může až do konce dubna přispět na koledovací stránce

úmrtí apod. Zvláště dětem v těchto rodinách pomůže charitní pomoc vyrovnat se tíživou situací. Pomáháme lidem, kteří se dostali do dluhů, nebo trpí vlivem závislosti některého člena rodiny. Pomoc míří také k rodinám, které žijí bez jakékoli finanční rezervy a podpory svých blízkých. Když v této situaci ještě někdo v rodině onemocní, dostane se rodina do bezvýhodné situace. Do nesnázi se dostávají lidé, nejčastěji ženy, které zůstanou po rozpadu vztahu s partnerem samy a mají v péči děti. Nějakou dobu to vždy trvá, než se jim podaří uspořádat si svůj život, než se zorientují v tom, na jaké sociální dávky mají nárok, než začne partner platit výživné na děti. Kdo zná ve svém okolí lidi, kterým by pomohl peněžní dar z této sbírky, může se ozvat kterémukoli dobrovolníkovi charity nebo na adresu revnice@praha.charita.cz, nebo tel. číslo 739 615 846.

Děk patří všem, kdo přispěli k tomuto dobremu dílu: dárcům, organizátorům, ale především koledníkům, bez jejichž odhodlání a nadšení by nebylo možné Tříkrálovou sbírku uskutečnit.

Eva Vaculíková

Nečekaná návštěva

Až donedávna jsem si myslel, že múzy jsou éterické bytosti vyskytující se převážně v okolí básníků, kterým pomáhají snášet jejich nelehký životní úděl. Stane-li se však, že vás nějaká ta múza – i když žádným básníkem nejste – navštíví, může to vést k větším či menším komplikacím. V následujících řádcích z autorovy sbírky *Recese poeticko-(ne)vědecké* je ukázáno možné řešení.

V polospánku uviděl jsem po ránu u postele sedět fatu morgánu.

*Nad mým ložem skláněla se v ranní zoře
lepá kráska přioděná jenom spoře,
v hloubi černých očí se jí chvěla množina X
mohutnosti kontinua a nad čelem plálo*

*v modrém plameni Riemannova integrálu
znamení.*

*Sevřela mi srdce tichá hrůza: „Je to jen
matematická múza,
jak ale vysvětlím ženě svojí, že ta děva sedí
u mne na posteli?“*

*A tak i když jsem v tom zcela nevině, ukryl
jsem ji pro jistotu do skříně.*

*Od té doby žije v tomto úkrytu a jen v noci
prochází se po bytu,
občas tajně na klíně mi sedává, v matematických vědách mě vzdělává.*

HgS

Škola v době pandemie

Už třetí rok se celý svět potýká s pandemií, která napáchala spoustu škod snad ve všech oblastech lidského dění. Možná nebudou daleko od pravdy, když řeknu, že školství je jedním z nejpostiženějších. Asi nikdo z nás učitelů si nedokázal představit, v jaké situaci se ocitne naše škola na jaře roku 2020. Najednou to, co platilo dlouhá léta, se jakoby mávnutím kouzelného proutku změnilo. Po staletí zažitá praktika najednou neplatily, děti nebyly ve škole a jak do nich vlít vědomosti, když to nejde třeba jako přes výdejní okénko v restauracích, nebo dovézt zásilkovou službou. A tak světlo světa spatřila distanční výuka, která se zrodila takřka přes noc.

Po porodních bolestech a nesmírném úsilí učitelů se vše rozeběhlo a po dvou letech všemožných vládních kotrmelců a dennodenních změn se škola od základu změnila, což by za normálních podmínek trvalo desetiletí. Spousta pedagogů středního, ale i staršího věku dnes běžně dovádí na různých platformách pedagogických programů, natáčí videa či vytváří různé dokumenty. Světe, div se, pandemie mnohým z nás razantně připomněla, že jsou dvacátá léta 21. století.

Distanční výuka však není jen o tom, že by žáci vstřebávali nové učivo, vypracovávali domácí úkoly a snažili se sbírat co největší počet známek potřebných pro vysvědčení. Musí být i zábavná, oddechová, motivující a v mnoha směrech i tvořivá. Měla by žáky podněcovat k vlastní aktivitě, měla by i posilovat spolupráci v rodině, ať už mezi dětmi a rodiči, tak i mezi sourozenci, a to se dle všech podařilo. Nikdo si neumí ani představit, kolik úsilí a energie nás to všechny stálo, ale my jsme to ve škole zvládli a všem pedagogům patří velký dík.

Nicméně si myslím, že tahle doba má i svá pozitiva. Nechci tady rozebírat celou šíř

kladů, ale asi to nejdůležitější je, že se svět po delší době zpomalil a mohli jsme se tedy zamyslet nad věcmi, o kterých jsme si mysleli, že jsou samozřejmostí.

Pro samotné školství tato doba přinesla nemalá pozitiva, pročistit by se měl hlavně zastaralý obsah učiva, který je stanoven ministerským RVP (Rámcový vzdělávací program) a promyslet, jak využít efektivně nové znalosti a prvky distanční výuky i při té běžné, aby se zvýšila efektivita výuky. Konkrétně naše škola se vybavila moderní technikou, v podstatě všichni učitelé disponují novými notebooky, začala výměna zastaralých interaktivních tabulí, paradoxně v některých školách je ještě nemají ani ve všech třídách. Změnit by se mělo hodnocení žáků, což se již děje, většina učitelů hodnotí žáky formativně nebo aspoň zařazuje prvky tohoto hodnocení.

Pro všechny učitele je to nyní velká výzva k tomu, jak všechny změny zařadit do výuky tak, aby děti uplatnily svoji přirozenou zvědavost a nebyly zahlcovány hluchými informacemi. Osobně si myslím, že největší škody nejsou ve vědomostech, ostatně naše distanční výuka dokázala žáky motivovat a po kratší dobu naučit to, co ve škole (viz kladné výsledky ankety pro rodiče a žáky na našich stránkách), ale největší problém vidím ve ztrátě sociálních vazeb.

Pokud jsme zjistili zaostávání dětí v důsledku distanční výuky, pak jim nabízíme doučování. Další změnou je velký nárůst asistentů pedagoga, kterých máme ve škole již 15. Pomocí jich pak úspěšně zvládneme začleňování některých dětí do běžných tříd v rámci inkluze.

Ačkoliv pandemie udělala stopku v mnoha směrech života školy, my jsme ani v této době nerezignovali a zaznamenali spoustu dílčích úspěchů, pracovali jsme s dětmi a výsledkem jsou početná umístění na

bedně v okresních kolech olympiád z matematiky, českého jazyka, zeměpisu, chemie a matematickém klokanovi (viz webová stránka). Dalším potvrzením dobré práce školy jsou pravidelné velmi dobré výsledky ve srovnávacích testech SCIO. Například poslední testování 9. ročníku dopadlo velmi dobře, hodnocení v matematice, českém i anglickém jazyce je vysoce nadprůměrné. Patříme mezi úspěšné školy a máme lepší výsledky než 90% škol v matematice a 70% v českém jazyce. V anglickém jazyce úroveň našich žáků je opět na vysoké úrovni, očekávané znalosti na konci základní školy (A2) dosahuje 95% žáků, více než polovina žáků je na úrovni B1, která je stanovená na konci střední školy, tedy na úrovni maturity. Pět procent testovaných žáků dokonce dosahuje úrovně C1.

Všichni žáci hlásící se na střední školy byli za dobu pandemie přijati.

Nerezignovali jsme ani na pořádání výjezdů tříd na Týden objevů, dokonce jsme se nedávno vrátili z lyžařského výcviku v Ra-

kousku, kde nikdo neonemocněl a všichni se vraceli nadšeni.

Do našeho vzdělávacího programu jsme od začátku tohoto školního roku zařadili více informatiky, kterou vyučujeme ve všech ročnících od čtvrtého až po devátý. Předmět informatika se proměnil k nepoznání. Výuka již není jen o tom, zda žáci umí používat tu kterou aplikaci, ale především o změně uvažování a tzv. informatickém myšlení. Součástí této změny a celého nového konceptu je téma robotika, kde se žáci učí stavět a ovládat roboty. Jsme teprve na začátku, ale již nám to jezdí.

Z výše popsaného je jasné, že škola nepřeslápává, ale naopak tuhle dobu využívá ke změnám, které budou ve prospěch všech, prostě neztrácí drive.

Všichni si přejeme, aby současný školní rok byl co nejpřírozenější a blížil se k tomu, co známe z předcházejících let před nouzovým stavem a uzavřením škol.

Mgr. Bohuslav Stejskal

Zápisky z Belgie II – o dobrodružství psaní

V dnešním textu se zaměříme na to, co to znamená, že je někdo držitelem nějakého státního certifikátu, konkrétně maturitního vysvědčení. Zamysleme se nad tím, na základě čeho by mělo či mohlo být udělováno (nad tzv. validitou tohoto certifikátu). A protože máme výhodu v možnosti srovnat maturitu z českého jazyka v české střední škole a evropské škole v Belgii, bude čtení možná i zajímavější než většina toho, co se po zveřejnění výsledků „státní maturity“ vždy vyrojí v českých médiích.

Maturitní zkouška je nástroj, jímž se finálně ověřují určité dovednosti, znalosti a kompetence žáků. Jde o znalosti a kompetence,

které určuje stát jakožto klíčové. Ověřujeme zralost, připravenost žáka (anglicky readiness, německy die Reife). Maturitní certifi-

kát opravňuje držitele k celé řadě činností v oblasti podnikání, regulovaných pracovních činností a samozřejmě dalšího studia. Maturita by tedy měla ověřit, aspoň podle mne, takové znalosti, dovednosti a postoje, které umožní maturantovi další realizaci v životě (občanském i pracovním) a studiu.

Nyní si dovolím odbočku: když se podíváme na jiné certifikační zkoušky, mnohé ověřují to, co je jádrem ověřované kompetence: svářeč musí za různých podmínek svařit různé materiály, řidič autobusu projet v pořádku a včas stanovenou trasu, právník zdůvodnit své doporučení či právní kvalifikaci nějakého skutku apod. Co má ale ověřit maturitní zkouška z českého jazyka?

Jádrem a smyslem jazykové přípravy v hlavním jazyce výuky (již se neříká *jazyk mateřský*, protože pro řadu žáků čeština mateřský jazyk není) na středních školách je **schopnost plynule, souvisle, soudržně a vyváženě vyjadřovat své myšlenky a postoje**. Vyjadřovat je tak, že budou pochopitelné pro další lidi. Vyjadřovat je odpovídajícím jazykovým kódem (jazyková korektnost, včetně respektu k různosti, slušnosti apod.). A v neposlední řadě, protože středoškolák s maturitou má mít jistou úroveň, má dokázat vyjadřovat své myšlenky tak, že nepomine zvážit všemožné protiargumenty (vyváženost). Tyto kompetence jsou jak pro jazyk, tak pro obecnou komunikaci uvedeny v rámcových vzdělávacích programech pro obory gymnázií, odborných středoškolských oborů a konzervatoří.

Jak je tomu v případě maturitní zkoušky? Co ověřuje z těchto dovedností a kompetencí žáka? Maturitní zkouška je v ČR rozdělena na dvě části: společnou, státem harmonizovanou a školní, tzv. profilovou. Zaměříme se na zkoušku státní. Tedy na didaktický test z českého jazyka. Předně proto, že se profilové zkoušky nemusí na různých středních školách příliš podobat ani formou, ani zaměřením a obsahem. Zejména však proto, že se o nich veřejně nediskutuje, a nemají

proto minimálně na určité části středních škol významný dopad na podobu výuky češtiny. Zaměření didaktického testu určuje tzv. katalog požadavků k maturitní zkoušce, za jehož kvalitu a validitu odpovídá *Centrum pro zjišťování výsledků ve vzdělávání* (známější pod názvem Ceramat). Katalogy a další informace k maturitám Ceramat zveřejňuje na speciálním portálu <https://maturita.ceramat.cz/>.

Maturita z prvního jazyka výuky na evropských školách (tzv. L1) je jako český státní test harmonizována, a to mezi všemi evropskými školami a všemi jazyky. Její obsah navrhuje učitelé a vychází ze sylabu tohoto předmětu. Návrhy učitelů posuzují inspektoři evropských škol a nejhodnější návrh je v daném školním roce použit pro všechny žáky, kteří maturují z konkrétního jazyka. Tím se zaručí srovnatelnost zkoušky a také přiměřenost kulturní: maturita například ze španělštiny jako jazyka výuky nebude samozřejmě obsahovat stejné výchozí texty jako čeština, ale stejná nebo velmi podobná zadání. Sylabus evropských škol obsahuje explicitně to, co implicitně ví každý učitel, a také mnoho dospělých: jestli něco opravdu ovlivňuje podobu výuky, jsou to závěrečné zkoušky:

Cíle učení v sylabu: podpora učení ve výuce, dosažené cíle, evaluace (ověření).

Zatímco společná část maturitní zkoušky je tvořena výhradně 85 minut trvajícím didaktickým testem, maturita v evropských školách je interpretací a komplexním komentářem pro žáky neznámého uměleckého textu a textu neuměleckého. Svě eseje a komentáře píše žáci po dobu 240 minut. Pro ověření toho, co je z jazykových předmětů nejdůležitější pro další žákův život, nejsou didaktické testy, které známe z České republiky, příliš vhodné.

Zkusím stručně vysvětlit, proč si to myslím. Jedná se samozřejmě o můj omezený pohled na věc, který může být ovlivněn tím, že rád a často píšu, i tím, kdo jsem.

Samozřejmě že didaktický test je na první

pohled zaměřen na stejné jazykové jevy jako souvislá písemná práce. Problém je v tom, jakou míru jevu test ověří a při jakém mentálním angažmá žáka. Kupříkladu textová *soudržnost*: v souvislém psaní prokáže (nebo ne) žák schopnost navazovat věty a odstavce (tedy myšlenky) v celém kontextu sdělení, která sám tvoří. V didaktickém testu se koheze ověřuje úlohami, kde maturující seřadí již utvořené odstavce za sebou ve správném pořadí. Úloha tedy testuje hlavně schopnost textové konektory a orientátory, které soudržnost hlavně tvoří, najít již *v hotovém textu*. Schopnost žáka *tvořit vlastní vyjádření jako kohezní*, což je cíl středního vzdělávání daný RVP, úloha ověřit *nemůže*.

Schopnost žáka uplatnit pravidla textové koheze může být zjištěna také úlohami korektury textu nebo doplněním spojovacího výrazu. Ani tak ale *neověříme schopnost kohezního vyjadřování*, ale jen schopnost žáka aplikovat znalost o nadvětném navazování při korektuře cizího vyjádření. V případě jazykové korektnosti a přiměřenosti umož-

ňuje didaktický test ověřit znalosti a dovednosti doplněním slov, popřípadě nalezením vhodných výrazů, nalezením výrazů gramaticky či pravopisně chybných apod. Taková úloha zjišťuje primárně znalosti a schopnost rychle najít a upravit určité nesprávné jevy, opět v již hotovém jazykovém vyjádření.

Shrnuto, didaktický test stojí (psychologicky) na tzv. **konvergenční**: na existenci jednoho, nejhodnějšího řešení. V životě člověka ale návyk, očekávání konvergence mnoho platný není. Test ani nemá ambice ověřovat další složky tvorby vyjádření, jako je jeho vyváženost či schopnost žáka argumentovat. Ty prověří písemná a ústní maturita z českého jazyka, která je daleko méně harmonizována. Maturitní didaktický test, z jehož výsledků se nám buď ježí hlava, nebo se z nich radujeme, neověřuje to podstatné z výuky češtiny. Protože jsou to ale současně jedny z mála spolehlivých dat, která o výsledcích učení středoškoláků v češtině máme, dokola se jimi probírají media a jistě je řeší i zřizo-

vatel odpovědný za jmenování ředitele školy, mají právě výsledky žáků v „didaktáku“ velký vliv na podobu celého středoškolského vzdělávání v češtině.

Jak jsme si ujasnili výše, jazykové vyučovací předměty jsou zaměřeny na rozvoj kompetencí souvisejícího uvažování, kritického myšlení a hodnocení různých jevů, koherentního podání myšlenek, argumentů a zvažování protiargumentů. Ve středo a východoevropském, postkomunistickém vzdělávání je patrná velmi málo rozvinutá zkušenost s evaluací souvislých písemných projevů žáků. Naopak zde panuje jistá pozitivistická posedlost „objektivní ověřitelností“ výsledků učení. V horším případě slyšíme argumentaci některých učitelů, že žákovské soudy jsou zcela nezralé, že je souvislé, vyvážené uvažování nelze v tomto věku naučit či že je jejich kultivace iluzorní a lépe se zaměřovat na techniku psaní. Zapomínáme, a nyní myslím nás všechny, naše společnosti, na to, že dítě je již úplný člověk s potřebou vyjadřovat své myšlenky, realizovat vlastní nápady. A s oprávněným očekáváním, že jim budeme věnovat pozornost a budeme jim vystavovat spolehlivou, efektivní, formativní zpětnou vazbu.

Tím, že kultivaci souvislého vyjadřování myšlenek, třeba nevědomky, odsouváme až za hranice školní docházky velké většiny mládeže, snímáme ze školy odpovědnost za kultivovanost jazykových projevů, kvalitu argumentace, za kritické myšlení, za schopnost hlubšího porozumění souvislostem, vyvážené usuzování žáků apod. Snímáme tak ze školy úkol, **přičemž je ale role jazykářů a znalců historie, společenských věd vč. vizuálního umění, komunikace nebo geografie nenahraditelná.** Kdo jiný má v tomto vakuu kultivovat myšlení lidí? Jsou to veřejná či soukromá média? Profesionální vlivové agentury v politice či komerční? „Influenceři“ sociálních sítí?

V jazykově humanitních předmětech se v EŠ výsledky učení žáků na rozdíl od státní maturity zjišťují daleko účinnějšími a validnějšími nástroji souvislého žákovského písem-

ného projevu. Podobně je tomu například v německém vzdělávacím systému, v programu International Baccalaureate, podobné zjišťování výsledků učení je typické pro veškerý anglosaský svět a také vzdělávání frankofonní. Ukázali jsme si, že závěrečné zkoušky s velkým dopadem na budoucnost žáků (*high-stakes*) významně ovlivňují zaměření a podobu výuky. V tom případě je ale popsán rozdíl mezi státním didaktickým testem z českého jazyka a zkouškami v jiných systémech nejen teoreticky zajímavý, ale hodný hlubší úvahy na úrovni školského resortu i politické reprezentace země. Testy společné části maturitní zkoušky z češtiny zaměřené na krátké odpovědi a porozumění jednoduchým situacím v časovém stresu, jakkoliv objektivizují výsledky učení, vlastně významně snižují vliv výuky na rozvoj dovedností souvisle sdělovat myšlenky, argumentovat, kriticky a vyváženě uvažovat, ačkoliv právě to veřejnost od školy očekává.

Co si tedy přát závěrem? Abychom brali naše nezralé žáky ve škole vážně, musíme k tomu také upravit model závěrečné státní zkoušky na ucelené vyjádření jejich zdánlivě nedospělých a nezralých myšlenek. I když je pro učitele těžší naučit žáky kvalitně a kultivovaně vyjadřovat myšlenky než hodiny přednášet dějiny literatury, jak mnozí rádi činí, bude to sloužit ke kultivaci toho, o čem žáci píší, co říkají a třeba trochu i toho, jak přemýšlejí o světě a jak jej vyhodnocují. Uvidíme, zda se podaří výrazněji proměnit vzdělávací praxi, jejíž podobu (soustředění se na povrchnosti a „fakta“) testování z češtiny spíše konzervuje. Zatím si užívám toho, že žáci evropské školy neukončují vzdělávání v jazyce výuky „didaktákem“, ale souvislým vyjádřením, a já mám tak dostatek času připravovat je na ně, aniž bych něco sám přednášel. Naopak se mohu těšit, co o dílech a publicistických textech napíší a co řeknou žáci sami, byť ve struktuře, kterou se společně učíme. Jsem asi dobrodruh.

Petr Koubek

Mateřství, otcovství a psychosomatika

Tento název nesla již 12. odborná celodenní konference, již pořádalo 22. ledna 2022 Centrum komplexní péče v Dobřichovicích. Redakce Kukátka byla na konferenci pozvána. Zkusme se za ní stručně ohlédnout.

Jako již tradičně byl program rozdělen na přednášky, workshopy a diskuse nezůstala zkrátka, spíše naopak, prostor pro ni byl bohatý a zájem o ni značný. Vznikl tak velmi vyvážený a soudržný tvar.

Konferenci zahájila členka týmu odborných garantů, klinická psycholožka Mgr. Danuše Jandourková, jež přivítala účastníky a předala slovo klinické psycholožce a psycho-terapeutce **PhDr. Marii Pečené**. Téma její přednášky znělo: **Psychosomatický přístup v léčbě sterility**. Sterilita je významný a multifaktoriální problém. Vždyť podle statistik je až 20 % párů dnes neplodných či 15 – 20 % těhotenství končí v prvních 20. týdnech. Psychosomatický přístup se problém snaží uchopit v celé komplexnosti a širokých souvislostech v oblasti bio-psycho-sociální. Lektorka probírala mechanismus chronického stresu, jenž může zapříčinit poruchu důležitých vnitřních orgánů. Snažíme se odhalit skutečné příčiny vzniklých problémů v souvislostech. Roli v tom hrají klíčové emoce, jako je třeba strach a úzkost, lítost a sebelítost, hněv a zlost, bezmoc, ztráta vůle a energie.

Poté, co probírala příčiny sterility, věnovala se možností, jak podpořit neplodný pár, jaké při tom máme možnosti psychické pomoci. Řeší se např., jak pracovat se ztrátou jistoty či sebeúcty, jak zvládat stres, hněv, pocity nespravedlnosti, frustrace, pocity viny, jak pracovat s depresí, jak řešit vztahy matka – dcera, manžel – manželka v rámci postojů k mateřství. Přiblížila pak řadu

faktorů, které vstupují do hry při terapii. Přičemž klíčovou roli připisuje navázání hlubokého lidského kontaktu s pacientem, spolupráci a motivování. Výklad nesmírně zajímavý, protože lektorka vycházela ze svých bohatých zkušeností z vlastní klinické praxe. Dotkla se také různých podob a modelů relaxace, ať už jde třeba o hypnózu, autogenní trénink, práci s dechem a d.

Fyzioterapeutka pracující často s ženami v těhotenství či po porodu **Bc. Jitka Vanclová** si připravila pro svou přednášku téma **Vnitřní prostory v těhotenství z pohledu fyzioterapeuta**.

V brilantně předneseném a přesně a logicky strukturovaném výkladu vysvětlila, že vlastně již v těhotenství je důležité sledovat, jaký prostor a jaké hranice jsou dány nenarozenému dítěti v těle matky. Hranice a prostor máme všichni, ale těhotenství je v té věci zcela speciální příběh. Matka i dítě jsou v té chvíli nejvíce spolu, jak jen mohou být. Je dobré to vědět. Důležité je, aby mezi nimi nastala vzájemná shoda. A soulad mezi lidmi, kteří jsou „uvnitř a venku“.

A právě fyzioterapeut tomu může významně napomoci při plném respektu k individualitě každého pacienta a s výsostným respektem k celistvosti, což názorně ukázala na řadě příkladů ze své bohaté praxe v prezentaci, jež byla navíc zajímavě graficky zpracovaná, vtipná a názorná. Fyzioterapie má totiž řadu subtilních a účinných možností, jak s tělem pracovat, aby se

Prof. Šulová při přednášce.

mohlo lépe přizpůsobit potřebám rostoucího miminka. Vychází to tak, že fyzioterapie má vliv nejen na tělo těhotné ženy, ale rovněž a konsekvantně na její život i okolí. Ta terapie je proces, cesta i dialog. Cesta k víře v přirozenou schopnost žen porodit své děti.

Nakonec došlo i na vnější faktory ovlivňující ony vnitřní prostory a hranice. Samozřejmě také na oblečení, obutí, třeba jaký je vliv oblečení jako t.zv. „druhé kůže“, tedy určité hranice mezi tělem a světem. Jak to vše ovlivňuje náš denní režim, aktivity, pozice, pohyby odpočinek, spánek ... Moc zajímavé byly úvahy o tom, jak působí každý mezilidský kontakt, dotek, obejmutí na propustnost oněch „hranic“.

Jako třetí vystoupila psycholožka působící mimo jiné také na Karlově univerzitě **prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.** s tématem: **Význam otcovské a mateřské role.** Téma opět podloženo bohatými zkušenostmi z klinické praxe. Začala připomínkou starořecké kalokagathie. Za klíčové považuje rané období psychického vývoje dítěte, vlastně období do 3, někdy do 6 let let

(okoukávání). Už tehdy se totiž dá mluvit o přípravě na rodičovství. Tu přicházejí otázky, na něž je třeba hledat odpovědi. Jaké jsou formy komunikace rodiče a dítěte, jak se vyvíjejí? Jaký je význam vlivu rodičů pro vývoj osobnosti dítěte? Proměňuje se význam rodičů pro formování osobnosti dítěte? Jak? Jak se to vše projevuje ve vztazích typu matka a syn, otec a syn, matka a dcera, otec a dcera? Vnímají děti rozdíly mezi rodiči? Jak? Zásadní otázky.

V praxi se pak nakonec řeší i témata jako střídavá péče, péče individuální, zejména u malých dětí do 3 let. Rovněž tak komunikace rodičů a dětí, přítomnost otce u porodu a její specifika pro matku, otce a vlastně i dítě, či jaká je vlastně role rodičů v různých obdobích vývoje dítěte. Ptáme se, jak navodit harmonickou komunikaci rodiče a dítěte, jaké jsou její předpoklady? Proč se stane, že to někdy mezi matkou a dítětem nefunguje? Jak se rodiče vzájemně doplňují v chování? Velmi zajímavé byly statistiky vzájemných interakcí dětí různého věku s rodiči. Jak se třeba s věkem mění interakce matky se synem? Nebo jak se mění v průběhu vývoje podle dětí vlastnosti ro-

dičů? Otázky jako by nebraly konce. Není divu, že následovala velmi bohatá diskuse.

Po obědě nastal čas na workshopy. Byly tři: PhDr. Marie Pečená se se svými hosty věnovala tématu **Potřeby žen a mužů**. Mgr. Klára Čížková nabídla téma: **Když slova nestačí. Využití tanečně pohybové terapie v léčbě psychických aspektů dysfunkcí pánevního dna u žen.**

Protože neumím být zatím ještě na více místech zároveň, byl jsem na tom třetím. Jmenoval se **Neviditelné obtíže muže** a moderoval jej tým ve složení: MUDr. Barbora Danielová, Mgr. Danuše Jandourková, Mgr. Renata Léblová, Mgr. Hana Šmejkalová a Mgr. et Mgr. Jana Týkalová.

Tou neviditelnou obtíží muže je nemoc zvaná varikokéla. Tématem debaty pak bylo, jak pracovat s klienty, kteří přišli po operaci, jak rehabilitovat, jak kombinovat zlepšení pooperačního stavu s fyzioterapií a psychoterapií. Ukazuje se, že to není snadné, že jde mimo jiné také o značný zásah do intimity mnohých mužů a ne každý to akceptuje. Zdá se, že je zde zatím více otázek než odpovědí. Diskuse byla velmi kvalifikovaná

a založená na praktických zkušenostech. Zajímavé je, že vlastně paradoxně řešily neviditelné obtíže muže samé ženy ...

Teolog a rodinný terapeut **ThLic. Mgr. Petr Glogar** nabídl téma: **Muži transformující muže.** Online, protože měl „ten virus“. Inspiroval se knihou *Cesta divokého muže* autorů R. Rohra a J. Martose. Velmi zajímavě hovořil o projektu, a vlastně mužském iniciačním rituálu, na němž se už léta podílí a jenž je jedním z podstatných iniciačních rituálů přechodu pro dospělý muže. Rituály s podstatou sebenalezení.

Všechno vzniklo tak, že se při vzájemných rozhovorech hledaly odpovědi na otázky, jak posílit mužství a otcovství v této velmi složité době plné zásadních změn (vlastně zmiňuje spíš změnu epochy). Jak řešit pocity vnitřní prázdnoty, depresi z rozpadlých vztahů, strach z neúspěchu, obavy z toho, co předají svým dětem, jak a zda to dokážou. Jak posílit vztahy otců a synů, ten přenos toho dobrého z otce na syna. Ono to fakt není jednoduché a mnozí vnímají velmi intenzivně tu odpovědnost. Jsme zranitelní, hledáme vzorce, způsoby, jak komunikovat, jak spolupracovat, jak

Momentka z workshopu o neviditelných obtížích mužů.

se začlenit, jak zvládat různé fáze vlastního života, osobního příběhu. Učíme se zvládat zdary a stoupání k výšinám i nezdary a pády. Cílem je snaha pochopit, že všechno, co nás potká, má v našem životě nějaké místo, ať už jsou to vítězství, či nezdary a průšvihy, se vším se učíme pracovat. Učíme se moudrosti i odvaze. Tu iniciaci ve správný čas (problém je ztracený rituál) prožít ve skupině a ve společné energii považuje za zásadní pro zvládnání např. 2. poloviny života. Nesmírně inspirativní téma. Zajímavé je, že v tomto případě se nejedná o iniciaci mladých mužů, ale třeba již mužů starších, kteří se potřebují naučit žít se svým příběhem a pochopit, jak s ním pracovat. V závěrečné přednášce pak **PhDr. Marie Pečená** nabídla téma **Psychosomatika v porodnictví**. De facto psychologii těhotenství, porodu i šestinedělí. Je tu řada zajímavých témat. Třeba psychické změny v těhotenství, jak se mohou projevit v psychologii osobnosti, ve vztahu k plodu, k manželovi a otci dítěte. A co když přijdou zdravotní komplikace v těhotenství?

Dalším tématem je např. psychologická příprava k porodu, práce s bolestí a nácvik různých variant situací.

Důležité je také, jaké vztahy má rodička s personálem, pokud rodí v nějakém zařízení, přítomnost blízké osoby, jak se vyvíjí vztah matky a dítěte. A pak je tu šestinedělí, kojení a vše s tím spojené. Nebo emoční poporodní poruchy.

Psycholog musí být připraven na různé situace a mít plán na jejich řešení. Nebývá to jednoduché ... Tohle byla velmi cenná část přednášky plná osobních zkušeností lektorky získaných dlouhodobou praxí. Bylo to o velké sebereflexi a pokoře. Díky za to. Co na závěr? Bohatá a velmi kvalifikovaná diskuse, no ale jak by ne, když v publiku seděli odborníci rovněž s rozsáhlými praktickými zkušenostmi. Sdílení ...

Vše se konalo ve velmi příjemné atmosféře a tým, který měl na starosti samotnou organizaci akce, odvedl špičkovou práci. Když to dostane i nepoučeného laika ...

S díky za pozvání

J. Matl

160 let od založení Sokola

Protože v letošním roce od vzniku Sokola uplyne 160 let, nebude na škodu, když si v této souvislosti připomeneme některé významné události sokolské historie. Za-

čala se psát **16. února 1862**, kdy proběhla ustavující valná hromada pražské tělocvičné jednoty, která později přijala název Sokol; prvním starostou se stal **Jindřich Fügner**, do výboru byl mimo jiné zvolen **Miroslav Tyrš**. V následujících letech postupně vznikaly sokolské jednoty i v dalších městech a bylo nutno vytvořit zastřešující organizaci; pod názvem Česká obec sokolská, vznikla v roce 1889. (Připomeňme si, že dobřichovický Sokol byl založen v roce 1899.)

K oslavě dvacetiletého výročí založení se v Praze 18. července 1882 uskutečnil průvod Sokolů a řada veřejných vystoupení; tento den bývá považován za **první všesokolský slet**. Zpočátku na sletech cvičili pouze muži, teprve od čtvrtého sletu v roce 1901 se na programu podílejí i ženy. Do paměti diváků i přímých účastníků se nezapomenutelně vepsalo **sletové vystoupení mužů v roce 1938** ve skladbě Přísaha republiky, která vyjadřovala odhodlání sokolstva bránit vlast. Během okupace se do odboje zapoji-

lo mnoho členů Sokola; připomínkou jejich statečného postoje je **Památný den sokolstva**, který byl vyhlášen v roce 2012 na paměť Sokolů, kteří byli 8. října 1941 zatčeni gestapem a odvezeni do koncentračních táborů, odkud se většina nevrátila.

První poválečný všesokolský slet (v pořadí již jedenáctý) se uskutečnil v roce 1948; mohutný sletový průvod Prahou vyzněl jako demonstrace proti „poúnorovým pořádkům“. Padesátá léta Sokolu (mírně řečeno) nepřála - ČOS byla zrušena, z označení mnohých sokolských jednot „zmizel“ název SOKOL a zdálo se, že sokolská organizace brzy zanikne. Snahy o její obnovení během pražského jara nekompromisně ukončil 21. srpen 1968.

Novodobá historie Sokola začala hned po sametové revoluci. V roce 1994 se za přítomnosti prezidenta Václava Havla uskutečnil **dvanáctý všesokolský slet**, na němž vystoupilo na 23 tisíc cvičenců. Uvedme ještě na závěr, že příští (v pořadí již sedmnáctý) všesokolský slet by měl proběhnout v roce 2024. Do dalších let přejeme Sokolu, aby „**lví silou, vzletem sokolím kupředu krácel dál!**“

HgS

Pozn. red.: kdysi tuhle písničku znovu vrátila na světlo každodenní kapela Skiffle Contra (Heda Hošková, Jiří a Petr Traxlerovi a Petr Kozel). <https://www.youtube.com/watch?v=epKbVHkP3pNw>

A ještě se vrátíme do let dosti minulých. V Kukátku 2/1999 jsme zveřejnili na str. 7 následující text. Byl zveřejněn ke 100. výročí založení dobřichovické sokolské jednoty. Domníváme se, že se hodí i ke 160. výročí celého Sokola.

Jak jsme chodili do Sokola

Historiky, které jsem za mlada slýchal od pamětníků, jaké to bylo, když v Praze vítali císaře pána, když za první republiky chodili

do školy a když byli u partyzánů, jsem sice přijímal s mírným pobavením, ale vždycky jsem starým pánům dopřál, aby se vypoví-

dali, zejména když jejich vyprávění nebylo nezajímavé. Naděju se tedy, že u příležitosti stého výročí založení dobřichovického Sokola mi laskavý čtenář oplatí stejnou mincí a dopřeje mi, abych si zavzpomínal, a to tím spíše, že nemusí v čtbě pokračovat, když ho to přestane bavit.

Na valnou hromadu, na které byla 30. července 1899 založena místní sokolská jednota, si nevzpomínám, neboť jsem na ní nebyl. Chodil jsem tenkrát ještě po houbách a mé první setkání se Sokolem se uskutečnilo až po válce, mám přitom na mysli tu druhou. Došlo k tomu jednoho večera koncem května nebo začátkem června pětáctýřicátého roku, když mě naši vzali podívat se na zahajovací cvičení mužských složek. V rozžárené sokolovně – už nemuselo být zatemnění! – se v předsálí, v přísálí a na galerii tísnily davy, mezi nimi semtam i ruští vojáci, a na sále cvičilo asi patnáct sokolských borců. Se zatajeným dechem jsem sledoval odváživce přemetem zdolávající metací stůl, s napětím jsem pozoroval, kterak jeden z nich o napjatých pažích stojí na bradlech hlavou dolů a spolu s publikem jsem propukal v jásot při obzvláště zdařilém cviku cvičence zavěšeného na kruzích. Cestou domů jsem si pak říkal, že do toho Sokola se musím určitě dát taky.

A tak jsem na podzim téhož roku začal chodit do cvičení a nebyl jsem sám, chodili tam se mnou skoro všichni mí vrstevníci. Nejvíce se mi líbilo skákání přes kozu, koně na dél, přes švédskou bednu a metací stůl, zejména když k odrazu sloužil pérový můstek a nikoli dřevěný, na kterém se nedalo odrazit tak vysoko; asi bych tenkrát vydržel skákat celou hodinu. Bohužel to však nešlo, neboť jsme museli cvičit také na bradlech a na hrazdě, kterážto cvičení jsem vůbec nemiloval, neboť jsem nebyl dost silný přes ruce. Líbilo se mi ale, jak jsme na konci cvičení vždycky pochodovali kolem sálu a zpívali Lví silou a Šestého července; většině z nás se přitom dmula hrud' odhod-

láním a daleké cesty jsme se nebáli, neboť ta sokolika nelekala. Svým vedoucím jsme říkali „bratře“, což mi připadalo podivné, neboť jsem si myslel, že mám bratra jenom jednoho (ten druhý – Jirka – se rodičům dostavil až v roce 1947), ale vysvětlili mi, že v Sokole jsme všichni jedna rodina.

Mezi všemi cvičiteli měl u nás největší autoritu bratr Mak, náčelník jednoty Heřman Janka. Byl nám vzorem nejen při cvičeních tělesných ale i v oboru hodnot duchovních; dodnes si pamatuju obsah jeho improvizovaných, ale úderných proslovů na téma, že slušný člověk nekrade (když se v šatně někomu něco ztratilo), že silnější má chránit slabšího (když se někdo ze starších žáků vytahoval na mladšího), že se má držet slovo (když někdo něco slíbil a nesplnil to), že se má chodit včas a tak dále. Myslím si, že kdyby k němu do Sokola chodili naši dnešní – vlastně i dřívější – představitelé politického života, že by to v našich krajích vypadalo trochu jinak.

Jako žák jsem také cvičil na sokolském sletu v roce 1948. Přes noc jsme spali na slamnicích na podlaze v nějaké škole na rozhraní Smíchova a Košíř, brzy ráno jsme vstávali a chodili nahoru na Strahov, kde nás čekaly zkoušky a v hlavních sletových dnech vystoupení. Pamatuju se na jednopatrové (nebo dvoupatrové?) dřevěné baráky, které nám sloužily jako šatny, na plátěné přístěnky, pod nimiž se snídalo, obědvalo a večerelo, a také na dlouhá úmorná čekání na seřadišti před branami stadionu. Bylo mi tenkrát třináct let a zjitřenou atmosféru tehdejší doby jsem nevnímal. Pamatuju se ale, že mi velmi chutnalo horké kakao, které jsem tenkrát pil asi poprvé v životě.

Účast na sletě byla dobrovolná, ale každý člen Sokola považoval za čest, že se může zúčastnit, protože na Strahově nemohl cvičit každý. Na spartakiádě v roce 1956 už to bylo trochu jiné – kdybych dobrovolně necvičil za dobřichovickou tělovýchovnou jednotu, musel bych jako student nacvičovat na fakultě povinně.

A tak jsme pod vedením bratra Maka zase nacvičovali, až se z nás kouřilo, a opět jsme slavně dobyli strahovský stadion. Nevím už, jestli jsme dostávali k snídani kakao jako před osmi lety, ale jestli ano, určitě už tak nechtělo jako tenkrát. Ono se už za tu dobu vůbec mnoho změnilo a ty změny nespočítaly jenom v tom, že už jsem se na svět nedíval očima třináctiletého chlapce. Měnily se i mé zájmy, ale můj kladný poměr ke skákání přetrvával – místo do cvičení jsem začal chodit na volejbal, což je ale už úplně jiná kapitola.

Jaroslav Velc devadesátiletý

Je to skoro neuvěřitelné, ale letošního 8. ledna oslavil v plné duševní i fyzické svěžesti devadesát let bratr Jaroslav Velc, dlouholetý aktivní člen naší sokolské jednoty.

V brožurce vydané ke stoletému výročí sokolské jednoty v Dobřichovicích se na mém začátku praví, že dnešní doba velkým slovům a idejím nepřeje. Je to nejspíš pravda, ale neznamená to, že bychom si občas některé myšlenky neměli připomenout navzdory tomu, že některým mohou připadat jako mírně komické. A u příležitosti tohoto výročí vzpomeňme těch Tyršových: Ni zisk, ni slávu! Paže tuž a vlasti služ!“

HgS

Jeho nemalý přínos pro naši TJ ocenil výbor spolu se zástupci oddílů na schůzce, která byla k tomuto jeho výročí uspořádána. Milý bratře, do desáté desítky Ti znovu přejeme pevné zdraví, štěstí v rodinném životě a mnoho úspěchů v další činnosti pro Sokol.

Za výbor TJ Ivana C., jednatelka
Poznámka redakce: K tomuto přání se plně připojuje i Kukátko se všemi svými čtenáři.

P. S.:

V říjnu 2017 jsem popisoval pro Naše noviny možnosti sportování v místním Sokole během nadcházející zimní sezóny. Kromě pochvaly zejména volejbalových reprezentantek a reprezentantů jsem zmínil dobrou náladu tehdy 85letého sokolského pokladníka Jaroslava Velce. Těmito slovy jsem popsal i příčiny jeho výborné nálady a skvělé kondice:

Ale nejsou to jen ligoví hráči, kteří by měli být místními vzory. Možná by bylo dobré vědět, že členem výboru Sokola je i dlouholetý pokladník Jaroslav Velc. A když uvádím dlouholetý, mám tím na mysli jeho funkcionáření již od 70. let minulého století. Je málo schůzí, na kterých Jarda chybí, a vůbec žádná, během které by se kabonil. Po té poslední schůzi se s námi podělil o svůj recept na vynikající kondici a dobrou ná-

Historické foto fotbalistů Sokola Dobřichovice s J. Velcem před přátelským zápasem ve Vonoklasích.

Stojící zleva: František Velebil, Jiří Hůla, Jan Solnička, Mirek Dufek, Jiří Kafka, Standa Kríž, Jaroslav Věc.

Klečící zleva: Jiří Šimandl, J. Doul (hostující z Tesly Žižkov), Jiří Větrovec, Josef Kriso, Jarka Tůma.

ladu. Nejméně 4 - 5x týdně od počátku března do konce října zazvoní u jeho lůžka v půl páté budík, on vstane, oblékne se a vyrazí po cyklostezce do Černošic, aby tam udělal čelem vzad a maširoval zpět. Má to změřeno na 8 km, které ušlape tak, aby kolem 8. hodiny byl zpět. Předloni takto našlapal přes 2.100 km, vloni to trochu flákal a bylo to jen 1.100. Letos má před sebou ještě několik týdnů a na tachometru 1.350 km. Vše poctivě změřeno krokoměrem a pečlivě zapsáno v sešitě. Jistě úctyhodný výkon, který se stane ještě úctyhodnějším, když prozradím, že Jaroslav Věc v lednu příštího

roku (2018, pozn. red.) oslaví 86. narozeniny. Jak je vidět, neexistuje žádná výmluva, která by komukoliv bránila v přiměřené formě pohybu, a v tom se s Jardou naprosto shodují, když mj. vysvětlují, proč jsem se sám rozhodl obejít naši republiku.

Vězte prosím, že Jarda počátkem letošního roku (tedy roku 2022) minul patník s číslem 90 – nikoliv kilometrů, ale let. Covid ho trochu zahnal do vlastní bubliny, ale dobrému zdraví i náladě se těší pořád a Kukátko mu přeje, aby to tak vydrželo ještě mnoho dalších let.

Jiří Geissler

Středisko volného času Všenory zve na výlet s Turistickým kroužkem vedeným Lenkou Hankovou.

Kdy? 19. března.

Po dlouhé zimě se vypravíme na první jarní výlet k Bubovickým vodopádům.

Vyrazíme ze Srbska k Bubovickým vodopádům a odtud na Karlštejn. Čeká nás cca 8,5 km.

Ze Všenor pojedeme vlakem do Srbska a poté z Karlštejna zpátky do Všenor.

Sraz v 9.10 na nádraží ve Všenorech (směr Beroun), návrat cca v 17 hod. opět na nádraží ve Všenorech.

Cena 250 Kč.

Výlet je určen pro děti z I. stupně ZŠ Všenory (děti z Dobřichovice se ale po domluvě mohou přidat).

V případě zájmu se, prosím, přihlašte pomocí formuláře, který naleznete na webu SVČ: www.svc-vs-enory.cz a zašlete do 12. 3. na email: svcvsenory@email.cz. Na této adrese také můžete klást dotazy v případě nejasností.

Těšíme se na všechny malé turisty!

L. Hanková

V posledním čísle našeho listu jsme zveřejnili závěrečný zápis z protektorátní pamětní knihy Obecné školy v Dobřichovicích, tj. školní rok 1944/1945. V tomto čísle budeme pokračovat listováním v protektorátní pamětní knize školy měšťanské, kterou jsme opustili v jarním čísle roku 2020 popisem školního roku 1939/1940.

Měšťanská škola v Dobřichovicích

Školní rok 1940/1941

Politické poměry v protektorátu a jejich dopad na chod školy a dění v obci byly popsány v kronice školy obecné, a tak se jimi tentokrát nebudeme podrobně zabývat. Rovněž povodeň, která způsobila v únoru 1941 značné škody, už nebudeme podrobně popisovat.

Prázdniny roku 1940 byly deštivé a nastalá

mi dívkami.

Školní rok začal 1. září 1940 a skončil 28. 6. 1941. Pravidelnost výuky byla často z různých důvodů narušována. Hned po zahájení vyučování 1. září nařizuje Vlajka a NSDAP zřídit výuku němčiny pro žactvo, učitele i občany. Kursy němčiny ve škole vedou učitelé J. Mrázek a A. Franta. Po vyhlášení předpisu, nařizujícího zatemňování oken, se upravuje od 2. 12. 1940 začátek vyučování na 8. 30 hod. a od 9. 12. na 8.45. 18. 12. uhodil mráz -25 °C a přespolní žáci nedocházeli do školy. Vánoční prázdniny trvají od 20. 12. do 20. 1., tedy celý měsíc. 5. 1. napadlo značné množství sněhu a byla nařízena pracovní povinnost k uvolňování komunikací, akce se účastnili i pedagogové. 27. 1. vnikla do suterénu podzemní voda a v noci na 11. 2. prudce stoupla voda v Berounce a povodeň opět přerušila výuku od 11. 2. do 19. 2. Díky kanalizaci zavedené v loňském roce voda po poklesu hladiny v řece otekla. Nejvíce poškozen byl nábytek. Současně se ve škole rozšířil záškrť, týden byla v karanténě třída 1.C a další týden od 17. 2. do 22. 2. celá měšťanka. Od 15. 3. musely být uvolněny 2 učebny v přízemí pro evakuované německé děti z Porúří. 7. 4. opět vnikla voda do suterénu a velikonoční prázdniny byly prodlouženy, trvaly od 9. do 16. dubna.

Stalo se samozřejmostí zdobit obce k výročí vzniku protektorátu a k uctění památky padlých hrdinů a slavit narozeniny Vůdce. K. 12. 4. byla zastavena činnost Sokola. Od 9. května do 16. června obsadil sokolovnu, hostince i některé soukromé byty německý vojenský

Učitelův sbor na konci školního roku 1940/1941

stojící: Alois Franta, Josef Raba, Jan Mazáč, Stanislav Rohan, Josef Mareš, Josef Mrázek, Jaroslav Štěpán

sedící: Marie Jará, Anna Šimáčková, ředitel Jaroslav Netuka, Kristina Mikešová, Magda Fejferová

neúroda způsobila vážné problémy v zásobování obyvatelstva. Byla vyhlášena sbírka Národní pomoci, která v obci vynesla 4 536,50 K. Za školu se vybírání peněz zúčastnili učitelé Mazáč a Šimáčková. O prázdninách bylo přízemí školy obsazeno po 4 neděle pražský-

Dobřichovice 1939-1940
učitelský sbor m. školy

Foto C. Kalpar
Československo

Učitelův sbor na konci školního roku 1939/1940 na schodech u vchodu:

*delší oblouk přede dveřmi: Josef Raba, Jan Werner, Jaroslav Štěpán, Alois Franta, Anna Šimáčková, Jiří Profous, Jan Mazáč, Jarmila Jůzová
kratší oblouk: Magda Fejferová, P. Jindřich Strnad, farář, Jaroslav Netuka, ředitel, a Karel Studenka*

oddíl pancéřových vozů navrátivší se ze srbské fronty. V létě učitelé pomáhali hlídat pole a lesy před požáry.

Ze školních akcí se uskutečnily pouze tyto: 23. 11. představení *Pisnička srdce*, které uvedl místní hasičský divadelní soubor, 9. 4. shlédnutí filmu *V zdravém těle zdravý duch* a 25. 6. se uskutečnila vycházka do zahrádky p. Stivína v Černolicích. Nadále pokračoval sběr kovů, kaštanů, léčivých bylin a kopřiv, zápalných destiček aj. Rovněž se konala protiletická poplachová cvičení. O vánoční nadílce dostalo 10 žáků boty a 5 dětí látku na šaty. Od 4. 11. se začala vařit polévka, přihlásilo se 107 žáků, ale po týdnu se vařit přestalo, protože žáci museli odevzdávat ústřížky z potravinových lístků. Znovu se začalo vařit od 6. 3. do 20. 6. Po 77 dní se denně vydalo průměrně 75 porcí polévky. Byla zrušena feriální sobota.

Předsedou rodičovského sdružení byl 10. 11. zvolen V. Radovnický, jednatelem K. Čapka a pokladníkem A. Franta. 28. 4. Česká zemská školní rada výnosem upozorňuje obec na nevyhovující učebny OŠ a jejich nedostatky. Obec zprvu uvažovala o koupi a adaptaci vily Biskra, která měla židovského majitele, či

o úpravě sálu v hostinci Stará pošta. Výhodnější by ale bylo postavit novou měšťanku, buď u sokolovny, nebo na místě, kde nyní stojí mateřská škola.

Dochází k četným změnám v učitelském sboru. Přicházejí učitelé, kteří vyučovali na Slovensku a ztratili zaměstnání. Jsou přemísťováni z místa na místo jak figurky na šachovnici i během školního roku. Hned na počátku roku odešli: Jiří Profous do Prahy, Karel Studenka do Modřan, a Jarmila Jůzová do Libuše.

Během roku byli přemístěni: 5. 11. Antonín Staněk do Řep, 1. 12. Jan Werner do Řevnic, 1. 7. Josef Mrázek do Radotína a Josef Raba do Prahy 4.

Nastupují noví odborní učitelé:

Josef Mareš (*1900 Příbyslav). Po maturitě na reálce v Německém Brodě složil zkoušku způsobilosti v Kutné Hoře. Působil na školách v chotěbořském okrese a na měšťanských školách na Slovensku, naposledy v Piešťanech. Ženatý, 2 děti.

Kristina Mikešová (*1901 Krušlov, okr. Strakonice). Vystudovala učitelův ústav v Českých Budějovicích a vykonala zkoušku způsobilosti pro I. odbor. Učila na obecních školách v Nahořanech, Hořejšicích, Vacově a Cerhenicích, na měšťanských ve Volenicích, Chotíkově, Týnci n/ Sázavou a Horažďovicích.

Josef Mrázek (*1904 Radslavice). Maturoval na učitelství v Soběslavi, složil

Stanislav Rohan

Kristina Mikešová

Alois Franta Marie Jará

Josef Mrázek

zkoušku způsobilosti z I. odboru a z němčiny. Vyučoval na obecních a měšťanských školách v okr. Sedlčany, naposledy v Bernarticích. Připravuje se na inspektorské zkoušky. Ženatý, 1 dítě. Od 1. 7. přeložen na Měšťanskou školu v Radotíně.

Antonín Staněk (*1912 Zubří u Nového Města na Moravě). Po maturitě na reálce v Novém Městě na Moravě vykonal zkoušku způsobilosti pro III. odbor v Bratislavě. Působil na Slovensku, po r. 1939 ve Žďáru, Frenštátě a Ruzyni. Jako přespočetný přichází do Dobřichovic a k 1. 11. je jmenován správcem pomocné školy v Řepích.

Stanislav Rohan (*1901 Slušovice). Po gymnáziu začal studovat medicínu, ale nakonec složil zkoušku způsobilosti pro II. odbor. Od r.

1929 pracoval na Slovensku ve Velké Bytči, Šamoríně a Bratislavě. Ženatý, 1 dítě.

Marie Jará (*1905 Chotěboř). Vystudovala učitel. ústav v Praze, má zkoušku pro I. odbor. Učila na obecních školách ve Volyni, Krašovnicích, Řepici, Volenicích, Zámukách a Radimi a na měšťanských ve Volenicích, Strakonnicích a Kunraticích.

Třídnictví:

1. A - Josef Mrázek
1. B - Alois Franta
2. A - Marie Jará
2. B - Jaroslav Štěpán
3. A - Josef Raba
3. B - Kristina Mikešová
4. ročník - Josef Mareš

Antonín Staněk

Josef Mareš

Výnos MŠ ze 16. srpna 1940 změnil název z měšťanské na újezdni hlavní školu. V nové újezdni školní radě jmenované hejtmanstvím jsou zastoupeni učitelé a zástupci jednotlivých přiškolovaných obcí. Školy hlavní jsou výběrové, postoupí do nich podle prospěchu pouze 40 % žáků ze školy obecné, mají 4 ročníky.

Zapsal Jaroslav Netuka, ředitel. *Upravila J. Váňová*

Chatové osady – pokračování

Chatové a často i jako trampské osady definované kolonie či komunity jsou velmi zajímavým sociologickým fenoménem. V minulém čísle (zima 2021) jsme publikovali zprávu paní Aleny Sahánkové a trampských osadách ve Všenorech. Přednesla ji na workshopu, jenž se uskutečnil 5. září 2021 v sále Vladimíra Holana ve Všenorské knihovně.

Na témže workshopu referoval RNDr. Václav Kratochvíl o chatách v katastru Dobřichovic. Požádali jsme jej o možnost publikovat i jeho příspěvek v Kukátku. Děkujeme za laskavé svolení.

CHATY A CHATAŘENÍ V DOBŘICHOVICÍCH

Dokladů o chatách a chataření v Dobřichovicích moc neexistuje, i když chat u nás máme asi 200. Dříve jich bylo více, odhaduje se, že i přes 300, ale hodně z nich je nyní buď přímo v Karlíku, zejména ve svahu Krásné stráně, nebo v Karlickém údolí podél potoka, ale tyto chaty již patří do katastru Mořinky nebo Dolního Roblína a okresu Beroun.

Důležitý pramen informací o Dobřichovicích z pera faráře Josefa Hradce jsou Dějiny Dobřichovic, které byly publikovány v roce 1931, ale Hradec se zde o chatách nezmiňuje vůbec, ani jedním slovem, ačkoliv dosti podrobně popisuje všechny domy do roku 1931 postavené. Víme jen, že chaty u nás existovaly již před 2. světovou válkou a další chaty vznikaly zejména v 60. a 70. letech. Tehdy ale chataření bylo zcela jiné než dnes. Lidé na chatu jezdili z Prahy vlakem a k chatě došli pěšky. Dnes většina z nich přijíždí autem, často i dvěma auty a vznikají problémy s parkováním aut nebo s tím, že k některým chatám se nedá autem dojet, protože jsou ve strmém srázu. Existují fotografie zničených chat po povodních v letech 1941 a 1947, ale jen minimum informací, kolik jich bylo, jak byly opravovány nebo přestavovány. Chataření se rozvinulo ve 20. letech. Jeden můj starý příbuzný si tehdy postavil dřevěnou chatu

tam, kde je dnes jezero štěchovické přehrady, po několika letech chatu zboural a přesunul ji výše do svahu, kam vzduť Vitavy již nedosáhlo. Pamatuji se, že chatám se tehdy říkalo i „weekendy“ a chataři byli místními nazýváni „luffáci“.

Chaty v Dobřichovicích bych mohl rozdělit na 3 skupiny:

- Chaty v lese na pravém břehu Berounky. Ty jsou většinou na pozemcích pronajatých chatařům vlastníkem lesa, což byly dříve Lesy ČR, nyní je to Řád Křižovníků s červenou hvězdou, který většinu lesa v Dobřichovicích získal zpět podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi. Hodně z těchto chat stojí v dost prudkém svahu, nemají často žádná oplocení, nejsou napojeny ani na vodovod, ani na kanalizaci. Asi 12 podobných chat leží u cesty vedoucí podél trati z Dobřichovic do Letů pod Lesem těsně u kolejíště dráhy. Jsou na malých ale vlastních pozemcích.

- Chaty ležící mezi tratí a Berounkou ve východní části lokality „V Luhu“. Tato oblast má odedávna velmi úzké ulice (někdy jen 2 m široké) a malé parcely vzniklé dávnou parcelací právě pro stavbu chat, je to záplavová oblast, kde v roce 2002 bylo i 2 m vody. Stále tam chaty jsou, ale asi ¼ z nich byla již buď zbourána a byly

tam postaveny rodinné domky, nebo o to majitelé chat usilují. Chaty i malé zahrady jsou na soukromých pozemcích chatařů.

- Chaty se zahradami na vlastních pozemcích ležící u běžných širokých ulic v oblasti, kde stojí většinou rodinné domy, a to jak na pravém, tak i na levém břehu. Tyto chaty se postupně přestavují na rodinné domky, resp. se bourají a na volném pozemku se staví rodinné domky.

Počet chat u nás postupně klesá, dříve jich bylo o mnoho více, před cca 50 roky se tvrdilo, že máme u nás 500 chat. Já ale považuji tento počet za přehnaný. Podle informací, které lze získat z katastru nemovitostí, je v Dobřichovicích dnes 196 staveb evidovaných jako „stavby rodinné rekreace“. Rozhodně je u nás dnes méně chat než ve Všenorech a daleko méně než v Černošicích.

Pokud chata stojí na dostatečně velkém pozemku u normální široké ulice s možností napojení na sítě, dá se pozemek s chatou prodat za velké peníze, kdy cena pozemku vysoce převyšuje cenu chaty.

V mnoha chatách lidé dnes bydlí trvale – většinou po jejich vylepšení, často přestavbě a napojení na vodovod a kanalizaci. Lidé tam mohou dnes dokonce i získat trvalý pobyt. Umožňuje to § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb. (Zákon o evidenci obyvatel).

Poklad na hřbitově ve Všenorech II – bývalých Horních Mokropsech

Mezi vzrostlými keři se po léta skrývá pomník věnovaný členům Podpůrného spolku Hus, který vznikl v Horních Mokropsech na podporu legionářů a jejich rodin po první světové válce.

Podpůrné spolky Jana Husa, tedy s tímto názvem, existovaly s velkou pravděpodobností pouze čtyři. V čele spolku stál starosta Bedřich Homolka. Podpůrný spolek

Problémy s provozem chat:

Pamatuji se na určité napětí mezi chataři a trvalými obyvateli před rokem 1989 typu, že Pražáci nám tady vykupují potraviny, že kvůli nim jsem nesehnal v pátek lahvové pivo apod. To dnes již neexistuje. Bohužel dnes ale existují lidé, kteří využívají chatu nikoliv pro rodinnou rekreaci, ale jako místo pro své podnikání, často neslučitelné s pojmem „rodinná rekreace“. Dříve existovaly samosprávy chatových osad, to dnes již u nás patrně neexistuje, nebo mají jen omezenou funkci. Působil jsem v samosprávě 12 let, z toho 8 let jako starosta, a musím říci, že se nepamatuji na nějaké větší problémy s chataři. Podle dnešního starosty Petra Hampla vznikají občas problémy s odvozem odpadu, s doručováním pošty apod. zejména proto, že někde jsou uličky mezi chatami úzké a svozová auta tam neprojedou nebo chaty jsou v příkrém svahu.

Za minulého režimu hrozilo mnoha majitelům rodinných domů, že jim do jejich domu národní výbor přidělí nájemníka, někdy i více nájemníků. Tehdy se mnozí lidé bránili tak, že požádali MNV o rekolaudaci rodinného domu na chatu, kde toto nehrozilo. To se dělo hlavně v 60. nebo 70. letech. Je to vlastně chataření naruby.

V. Kratochvíl

- Voluptuáru, který na svém pozemku založil Ing. Edmund Teyrovský, a to hned nad silnicí, kde je socha dobře vidět. Sádrový model této sochy byl nalezen v 90. letech při rekonstrukci půdy bývalého obecního domu, jež si postavila obec Horní Mokropsy svépomocí nad kostelem sv. Václava. Mnoho let je model umístěn v prostorách Všenorské knihovny. Předpokládáme, že bude zdobit novou expozici našeho muzea v rekonstruovaném kulturním domě.

Pomník Podpůrného spolku Hus byl během letošního léta vyčištěn Martinem Paulovičem, který též obnovil zašlé písmo. Nyní se pomník opět tyčí v celé své kráse a text na poníku se dá dobře přečíst:

Podpůrný spolek „HUS“ v Horních Mokropsích založen R. 1926 věnuje posmrtnou památku všem zemřelým členům. Milujme se ve spolek a pravdy každému přejme.

Pomník je možné si prohlédnout v zadní části hřbitova.

Alena Sahánková

27. února 2022 od 16:00

Vindyšova továrna v Radotíně uvádí představení souboru Divadlo Bubec

O pejskovi a kočičce

Pejsek a kočička spolu bydlí v domečku a snaží se všechno dělat tak, jak to dělají lidé. Třeba mýt podlahu nebo upéct dort. Někdy se jim to daří docela dobře, ale většinou to všelijak popletou.

Loutková pohádka pro děti od 3 let.

Délka představení 40 minut

Vstupné 130 Kč / 100 Kč

Vstupenky v předprodeji na www.vindysova-tovarna.cz nebo v prodejně Skibi Kids

Sobota 5. března v 17h v křižovnické residenci (zámku)

Koncert k ukončení výstavy obrazů P. Kraiczyho, vystoupí Livia Thauer a Fatima Alsaadi z Berlína

Pořádá Philipp Kraiczy, vstup volný

Sobota 12. března v 16h v sále MUDr. F. Fürsta

Čtení z místních kronik

Pořádá: Kulturní centrum Dobřichovice, RNDr. Václav Kratochvíl, PhDr. Pavel Buchtele

Sobota 26. března od 17h v křižovnické residenci (zámku)

Vzpomínkový koncert na Jaroslava Šarouna

Program: J. Šaroun – Písničky na moravskou lidovou poezii a sonáta pro klavír. Dále B. Smetana, L. Janáček, F. Chopin, Ant. Dvořák. O své vzpomínky se podělí Alena a Bohumila Šarounovy. Vstupné dobrovolné pořádá: rodina Šarounových ve spolupráci s KC Dobřichovice

Sobota 26. března u lávky

Slavnosti Morany

Pořádá Radek Havlíček, Dobnet

Neděle 27. března 2022 od 16:00

Vindyšova továrna v Radotíně uvádí představení souboru Loutky bez hranic

Kouzelník Eňo Ňuňo

Je trochu nemotorný, trochu nešikovný a trochu legrační, ale vždy se mu, možná omylem, podaří něco vykouzlit. Možná něco, co ani sám nechtěl... Humorný kabaretní kousek pro malé i velké diváky.

Pro děti od 3 let.

Délka představení 40 minut

Vstupné 130 Kč / 100 Kč

Vstupenky v předprodeji na www.vindysova-tovarna.cz nebo v prodejně Skibi Kids

Středa 30. března v 17 hod. ve školní jídelně ZŠ Lety (Karlštejská 571)

Setkání s ředitelkou ZŠ Lety - Mgr. et MgA. Romanou Šindlářovou

® koncepce školy ® výběr učitelů ® otázky a odpovědi

Čtvrtek 31. března v 17 hod. ve školní jídelně ZŠ Lety (Karlštejská 571)

Beseda o životě a díle spisovatelky Ludmily Vaňkové z Řevnic, která nás v lednu 2022 opustila.

Kulturní přehled - jaro

Výstavy v residenci řádku křižovníků (zámku)

20. února - 6. března, otevřeno každý čtvrtek až neděle od 14:00 do 20:00 hodin

Harmonie of contrast /obrazy Philippa Kraiczyho/

9. března - 26. března, otevřeno denně 10-20h

Výstava obrázků dobřichovických senierek z jejich výtvarné dílny

3. dubna - 18. dubna, otevřeno denně 10-20h

Výstava dětských prací výtvarného kurzu Arteradky

23. dubna - 30. dubna, otevírací doba bude upřesněna

Výstava obrazů Hany Gauerové

Další kulturní akce

Cyklus besed Josefa Klímy Naši slavní sousedé U Věže (termíny budou stanoveny vždy 14 dní předem s ohledem na aktuální protiepidemická opatření)

DUBEN

Sobota 9. dubna 10-15h v areálu residence a na křižovnickém náměstíčku
Velikonoční jarmark s doprovodným programem pro děti. Kovář, projížďky na koních, pečení, divadélko od 15h. Pořádá Město a KC Dobřichovice.

Čtvrtek 14. dubna v 17 hod, ve školní jídelně ZŠ Lety (Karlštejnská 571)
Podivuhodné stavby Jana Kotěry ve Středních Čechách s lektorkou Národní galerie paní Monikou Sybolovou.

Sobota 23. dubna v 16h v residenci (zámku)
Koncert pěveckého sboru s paterem Jaroslavem Konečným. Pořádá KC Dobřichovice.

Neděle 24. dubna 2022 od 16:00
Vindysova továrna v Radotíně uvádí představení souboru Ústav úžasu
Vlk a hlad

... vznikl ve Finsku. Je to mezinárodně úspěšná koláž „Červené Karkulky“ a pohádky „O třech kůzlátkách“ odehrávající se uprostřed skandinávské zimy a polární noci. Haúúúúú!!!
Pro děti od 3 let. Délka představení 45 minut. Vstupné 130 Kč / 100 Kč
Vstupenky v předprodeji na www.vindysova-tovarna.cz nebo v prodejně Skibi Kids

KVĚTEN

14. května Dobřichovický půlmaraton z nádvoří residence (zámku)
Prezence: děti 1 Km 9:30, 10 km a ½ maraton – 10:00
Start: děti (1 km) – 10:00, 10 km a ½ maraton – 10:45
Startovné: 350,- platba předem a 400,- platba na místě.
Kategorie: ½ maraton, zkrácený závod na 10 km a dětský závod 1 km
Registrujte se na www.dobrichovickypulmaraton.cz, do přihlášky uveďte jméno, kategorii, rok narození a typ závodu. V případě dotazů pište na e-mail dobrichovickypulmaraton@gmail.com. Pořádá Město Dobřichovice.

21. května Veteráni pod křižovnickou residencí (zámkem) 10-16h - výstava klasických a sportovních historických automobilů různých značek a užitkových strojů. Pořádá Veteran Car Club a město Dobřichovice.

Neděle 29. května 2022 od 16:00
Vindysova továrna v Radotíně uvádí představení souboru Toymachine **Pinocchio**
Někdy se může splnit i nejnepelnitelnější sen, který můžete mít. Ale cesta k němu bývá dlouhá snad jako Pinocchiův nos. To Vám byl největší uličník a poleno borové, jakého si jenom dokážete představit! Lhal, neposlouchal a dokonce utekl Gepetovi... Snad se znovu setkají, protože každý jednou vyroste ze své klackovitosti, ale potřebuje k tomu čas!
Pro děti od 3 let. Délka představení 40 minut. Vstupné 130 Kč / 100 Kč
Vstupenky v předprodeji na www.vindysova-tovarna.cz nebo v prodejně Skibi Kids

ČERVEN

Středa 15. června od 19:30 v křižovnické residenci (zámku)
Bluesové trio Jesse Ballard (USA) - zpěv a kytara, Jan Hrubý /CZ/ housle, Joe Kučera

(DE) - saxofon a příčná flétna. Předprodej vstupenek bude zahájen v Infocentru koncem března. Pořádá: KC Dobřichovice

Sobota 18. června na levém břehu Berounky mezi mostem a lávkou
Food festival – všechny chutě světa. Pořádá Štefan Oršoš

Koncem června zahájí program místní Dobřichovická divadelní společnost s kulturním létem, během kterého proběhnou i zajímavé koncerty. Lucie Kukulová připravuje hru *Byl jednou jeden král* a v řevnickém kině Karafiátovy *Broučky* ve spolupráci s Hankou Tuháčkovou a Dušanem Navaříkem. Program bude upřesněn do konce května.
Andrea Kudrnová a redakce

SOBOTA 9. DUBNA - TETÍNSKÉ FARMÁŘSKÉ TRHY – VELIKONOCE
Přijďte navštívit třetí Tetínské farmářské trhy na Koledníku u Berouna! V krásném ma-
lebném prostředí uprostřed neporušené přírody. Přijďte prožít příjemný den a oslavme
společně Velikonoce.
Zajistíme celodenní dětský program, tombolu, živou hudbu, různé stánky s občerstvením
a s regionálními produkty. Neváhejte, vezměte rodinu a přijďte podpořit naše místní far-
máře a prodejce. Již nyní se na vás těšíme!
Doba konání: 9:00 – 15:00 hodin.
Pokud nám to vládní opatření nedovolí, přizpůsobíme náš koncept nebo odložíme naše
farmářské trhy na jindy. Sledujte proto náš web a facebook, kde budou případné změny
zveřejněny.

Bob Vanhecke
bob@velkostatektetin.cz
www.trhytetin.cz
tel. 607 143 152

Výročí Komenského si připomeneme přednáškou
Církev československá husitská zve na přednášku ThDr. Tomáše Butty, Th.D.
„Životní a duchovní pouť Jana Amose Komenského“, která proběhne v pondělí 21. 3.
v 18 hodin v Husově sboru v Řevnicích, Nerudova 418.

U příležitosti 430. výročí narození vzpome- zaměřuje na výchovu a vzdělávání dětí, ale
neme na zřejmě nejvýznačnějšího myslite- i dospělých - rozvíjením jejich duchovní, du-
le období české reformace – Jana Amose ševní i tělesné stránky. Přitom však nespo-
Komenského, jehož myšlenkovým projek- léhá jen na inovativní pedagogické metody,
tem vrcholí a zároveň se uzavírá historická jejichž je sám autorem. Komenského zna-
epocha dvě stě let trvajícího úsilí o dosa- lost Bible a hluboká víra vedou k přesvěd-
žení náboženské svobody. Komenského čení, že osobnost zraje a dorůstá k pravé
pojetí reformace však překračuje hranice lidskosti přijetím a naplňováním poslání ve
národa i církve. Usiluje o nápravu celospo- světě, které je svěřeno každému člověku
lečenskou, všeobecnou, k níž může dojít a lidstvu jako celku.
jen proměnou člověka samotného. Proto se

Eva Buttová
farářka Církve československé husitské v Řevnicích

Pohledy do minulosti

Březnové čtení z dobřichovických kronik a dubnová diskuse Aleny Šarounové se zamýšlením nad fakty a mýty historických kronik.

„Řekni mi, mámo, jak vypadá čas ...“ Jistě mnohým z nás připomenou tato slova krásnou písničku o zvědavém dítěti a jeho matce. Asi jsme ji slyšeli už „před časem“. A každého z nás zajímá, jak budou vypadat „budoucí časy“. Žijeme v čase, právě „teď je dnešní den“ – ale zítra už bude minulostí a my se dostaneme do dne, který zatím náleží budoucnosti. Jak tedy odpovědět zvědavému dítěti? Možná, že vás to překvapí, ale touto otázkou se zabýval už dávno ve svých spisech i církevní otec Augustin a přiznává se v úvodu své studie o času: „Dokud se mne nikdo neptá, vím, chci-li však vysvětlit tázajícímu, nevím“. Ani velmi vzdělanému filosofovi se nedostávalo slov.

Velmi dobře však můžeme popsat, co vše

se v čase dělo, děje a někdy i „pravděpodobně“ bude dít. Co se týče minulosti, má každý své osobní vzpomínky, každé lidské společenství „vzpomínkové představy“ o jeho vzniku i dalších osudech, každý národ svou mytologii, hrdinské zpěvy, později i svou psanou literaturu – a po celou dobu své existence hmotné pozůstatky svých výrobků, měst i dalších zásahů do svého životního prostoru.

Už ve škole jsme se učili, že je důležité znát své dějiny, protože se z nich můžeme poučit a nedopouštět se chyb podobných těm, kterými jsme si kdysi velmi ztížili svou situaci. (Tato představa o poučitelnosti lidstva bohužel často neplatí, jak je patrné z dějin i současného stavu lidstva celé planety.) Přesto nás může poznávání vlastní minulosti velmi obohatit. Můžeme začínat svým okolím, seznamováním se s historií vlastní školy, v níž jsme se naučili číst a psát, dějin své obce a jejími proměnami, případně vlastními osudy „své rodiny“ atp. Minulost nám odkazuje dva druhy památek – památky hmotné (zbytky staveb, starých cest, jezů, keramiky, soch, pohřebních darů v hrobech ...) a památky písemné. Celý můj cyklus o vývoji architektury se zabýval zejména stavitelstvím, cyklus „Když promluví kámen“ památkami obojího druhu – oba si však všimly minulosti „zdaleka“ – sice většinou z Evropy, ale jen málo „té naší“. Vrátime se tedy „domů“ – a zejména k psaným materiálům.

Důležitý je rozhled po vlastním okolí. A proto nás napadlo uspořádat čtení z místních kronik. V březnu uspořádá Kulturní centrum Dobřichovice společně s RNDr. Václavem Kratochvílem a architektem PhDr. Pavlem Buchtelem ve Fürstově sále povídání o kronikách, z kterých

vám přečtou o historii našeho města. Uvidíte i historické dokumenty, které nejsou běžně k vidění.

V dubnu bychom navázali dalším setkáním, kde bychom si pověděli o faktech a mýtech historických kronik. Nahlédneme do událostí, které popisuje Kosmas v Kosmově kronice nebo Václav Hájek z Libočan. Termín besed stanovíme na začátku března.

Rozhlédneme-li se dále, máme před sebou řadu našich legend a kronik, z nichž se dá vyčíst mnohé z naší minulosti. Úkolem legend bylo většinou prostřednictvím popisu života světce posilovat a dále šířit křesťanství. Historikové sice jejich údaje nepovažují za příliš pravdivé, ale přesto se z nich kromě jiného dá vyčíst mnohé o stavu společnosti v počátcích přemyslovského státu. Legendy mají také podíl na vzniku mnoha uměleckých děl literárních i výtvarných. Kroniky vznikaly v oblastech znalých písma od starověku – od prostého zapisování událostí, počasí atp. pro vlastní potřeby po záměrně započatá a pečlivě vedená díla vzdělaných autorů. Naše staré dochované kroniky byly psány ponejvíce středověkou latinou (takže podle kronikáře Kosmy do naší kotliny Bohemie přišel praotec Bo-

hemus), později česky i německy. Ani na jejich údaje se nedá plně spoléhat, přesto jsou velice cenným zdrojem informací o domácím prostředí i celoevropské politice. Zejména v úvodních částech, kde popisují autoři „dávné počátky“, jde o upravené náměty přenesené z antické literatury nebo vlastní tvorbu (viz Hájková kronika), ale to nic nemění na tom, že semínka skutečnosti z nich nevyprchala. Pevná hranice mezi legendami a kronikami se snad ani určit nedá – ale to nebrání tomu, abychom se aspoň na některé zajímavosti popsané jako příběhy z dávných časů podívali. Možná zjistíme, že mnohé bylo zcela jinak, než jsme se učili, ale v tom spočívá kouzlo návratů ke vzpomínkám na naše dětství. A pak ...

„Starí milují pověsti. Často však na vlastní škodu nezadají se jim být dosti dobré ty o vlastním rodu. Kdyby poučit mohli se z knih, kam jejich původ sahá, o časech dobrých i časech zlých, víc by si vážili předků svých a víc by jim vlast byla drahá“ Nezapomeňte! Toto je (mnou lehce upraven) začátek tak zvaných Dalimilových kronik – a jeho myšlenka by k nám měla promlouvat i v dnešní době.

Alena Šarounová spolu s Andreou Kudrnovou

SWING & LINDY HOP

V radotínské Vindyšově továrně se od března můžete učit tančit.

Víte, co je Lindy hop? I na to jsme se zeptali lektorky Kateřiny Třešňákové ze studia Zig Zag, která kursy vede.

Lindy Hop je tanec, který se tančí na swingovou hudbu. Někdy se říká, že tančíte “swing”. V tom se ale často ukrývá několik stylů a právě Lindy Hop je ten nejznámější. Na swingovou hudbu se dá tančit i Balboa, Shag, 30' Charleston a další. A naopak “swing” se dá tančit na mnoho dalších hudebních stylů.

Jaké byla Vaše cesta k lektorování tance? *Můj táta založil před více než 20 lety taneční studio Zig-Zag tap&swing. Takže by se zdálo, že tančím od mala. Opak je ale pravdou, nedochodila jsem ani do tanečních.*

S tátou jsem nevyřůstala, a i když mě celou dobu na různé taneční lekce a akce zval, tak jsem si k tomu našla cestu až ve 28 letech.

Pak to ale vzalo rychlý spád. Absolutně jsem se do toho zamilovala. Ono to není jen o tom tanci, ale o celé swingové komunitě, která je velká, velmi otevřená a hodně mezinárodně propojená. Po roce jsem se nastoupila do tátovy taneční skupiny.

A po dalším roce už jsem začala vypomáhat s učením. Spíš jsem se učila tím, že jsem učila, než že bych hned byla hotový lektor.

Časem jsem opustila vystupování (s dětmi už prostě tolik tréninků nejde stíhat) a zjistila jsem, že učení mě baví vedle tančení samotného asi nejvíc. Vlastně mi to dost dobíjí baterky.

Pro koho je Lindy Hop vhodný?

Tančit může úplně každý. V některých kursech v Zig-Zagu se nám občas stane i to, že se na stejném kurzu sejdou náctiletí a lidé nad 60 let. Mezi swingaři najdete také různé profese. A funguje to. Stejně tak, jako to pak funguje na tančárnách. Tam se nikdo neptá, kolik vám je, nebo co děláte. Prostě si jdete společně zatančit. Lindy Hop se učí na principech lead a follow - vedení a následování. Tedy, kdo se naučí stejné základní kroky a principy, může si s vámi skvěle zatančit, i když jste se v životě neviděli.

Jak jsou koncipovány kurzy v Radotíně a co se tam lidé naučí?

Kurzy ve Vindyšově tovarně jsme se rozhodli udělat v blocích po 8 týdnech. Výhodou je, že se nezavazujete na celý školní rok, nebo semestr.

Můžete si vyzkoušet osm týdnů a pak se rozhodnout, zda pokračovat dál.

Zároveň se za těch 8 týdnů naučíte dost na to, abyste si už pak mohli vyrazit zatančovat třeba na nějakou tančírnu.

Bloky na sebe navazují, tedy pokud chcete pokračovat, máte kam.

Začínáme blokem 6-count I., tedy základem šestidobé varianty Lindy Hopu. Navazuje 8-count I., tedy osmidobé kroky a variace.

Za jak dlouho se naučíme "dobře" tančit?

Každý se učí jinak rychle, každý má jiné limity. Také záleží, jestli si chcete jen zatančit na tančárně, nebo chcete zářit na soutěžích a v jamech. Všeobecně bych ale řekla, že za 4-6 měsíců (tedy jednou týdně lekce a občas nějaká ta tančárna) už máte dobrý základ.

Ale kdo se chce posouvat dál a dál, může věnovat "swingu" klidně celý život. Je to dost široké a hlavně zábavné téma, kde je stále co objevovat.

Více informací o kursech a ukázkové hodině zdarma najdete na:

www.vindysova-tovarna.cz/tanec

L. Dvořáková

Malé betlémy ze sbírky souboru Ludus musicus v křižovnické residenci

Kdo navštívil o letošních Vánocích prezentaci „malých“ betlémů ze sbírky souboru Ludus musicus (bylo to v malém sále dobřichovické křižovnické residence (zámku) od 25. 12. 2021 do 6. 1. 2022), už ví, o čem tento text bude. Ludus musicus prezentuje betlémy ze své bohaté sbírky nějakou formou vlastně o každých Vánocích. Tedy pokud zrovna ty betlémy nejsou někde jinde ve světě vystaveny a bohatě komentovány. Je to zvláštní příběh, ale na jinou reportáž.

Co bylo vidět letos?

Tentokrát šlo o betlémy zvané „malé“. A navíc tematické. Co to znamená? Není zrovna jednoduché to vysvětlit. Tradice nás vychovávala v tom, že betlém je tak nějak Ježíšek v jesličkách, nějaký příbytek, matka Maria, Josef, vůl, oslík, anděl, pastýři, tři králové. Koncepte, o níž referujeme, je mnohem širší, než jsme zvyklí. Sofistkovaná a podložená výsledky zkoumání těch, kteří se zabývají výkladem symboliky těchto velmi specifických scén. Obecně ji tvůrci nazývají Hod zimního novoročí, s tím, že celé období se vlastně dělí na čtyři části. Vše vlastně začíná už dobou jimi zvanou Přednovoročí, která zahrnuje dobu od sv. Martina do sv. Ondřeje (11. 11. až 30. 11.) včetně svátků do ní spadajících. Po něm přijde Advent, doba očekávání příchodu Spasitele, čas prodchnutý mariánskou úctou. Tu si můžeme připomenout třeba příběh sv. Martina, příběh, kdy archanděl Gabriel navštívil Pannu Marii a sdělil/zvěstoval, co sdělit/zvěstovat měl, je tu i další příběh, jenž popisuje, jak se Panna Maria setkala se sv. Alžbětou v horách Judských. 18. prosince se kdysi slavil svátek Očekávání porodu Panny Marie. Tento svátek je zastoupen ve sbírce velmi dojemnou scénou Panny Marie v očekávání porodu. Má v bříšku

malého Ježíška ... Zmiňme též scénu hledání noclehu, kdy Maria s Josefem marně hledali v Betlémě přístřeší. Víme, co z toho vzniklo ...

Štědrý den je zasvěcen našim prvním prarodičům Adamovi a Evě, i ti mají ve sbírce své místo včetně symboliky prvotního hříchu.

Dále je to hlavní část Hodu zimního novoročí, tedy Vánoce, vlastně, dvanáct dní trvající slavnosti od slunovratu, soumraku 21. prosince, do soumraku 2. ledna. Zde opět je několik scén: jako první přicházejí oslavit právě narozeného Ježíška andělé (andělský půlnoční betlém). Ráno pak přijdou pastýři (pastýřské, jitřní betlémy). Následují měšťané (betlémy městské). Zajímavá je skupina t.zv. sdružených betlémů, kdy se scény i osoby různě proměňují. Působivé jsou betlémy Marie Fišerové-Kvěchové či klasický zimní betlém Josefa Lady. Lada je ve sbírce ještě zastoupen velmi speciální kreací, v níž přicházejí adorovat narozeného Spasitele pouze rozličná zvířátka. I hrošící a žirafy ...

Neméně zajímavý je betlém trojiční, kdy je svatá Trojice symbolizována třemi loděmi plujícími do Betléma. Nechybí ani tři mudrcové či králové putující za hvězdou. To už jsme ve čtvrté části cyklu, v t.zv. Pohodí, které trvá až do Hromnic (2. února). Tu bylo možno vidět i scénu útěku do Egypta a celý cyklus končí onou slavnou hromniční scénou, kdy byl Ježíš přinesen do chrámu (svátek Uvedení Páně do chrámu) a kdy stařec Simeon pronesl svá proročká slova ...

Celé výstavě vévodil mohutný veristický betlém, v němž na pozadí brunšovských kopců pojížděl maketou dobřichovické křižovnické residence mocně houkající a supící vláček naložený dary do stanice Betlém ...

Výstava představila unikátní sbírku, která vznikala řadu let a stále se vyvíjí za konsultací s odborníky na liturgii i křesťanskou ikonografii. Bylo skvělé, že jsme ji mohli vidět. Přejme jí, ať si získá své příznivce i na

světové výstavě betlémů v Itálii, kam se chystá na příští Vánoce. Fotografie jsou na straně 39.

J. Matl

Amanita Música v Dobřichovicích

21. ledna hrála U věže kapela Amanita Música. Možná ji ještě neznáte, nepůsobí na naší scéně dlouho, vlastně 2 roky. Je to mezinárodní sdružení, tvoří ji profesionální musikanti z několika španělsky mluvících zemí s jedinou výjimkou, a tou je ČR, o tom níže. Spojil je zájem o latinskoamerickou folklorní hudbu, stará bolera, brazilskou sambu a bossa novu a peruánské valsy, argentinské zamby. A touha vytvořit něco s novou energií, vdechnout těm skladbám nový život a zpřístupnit je českému publiku. Také připomenout a oslavit autory, kteří v mnoha případech měli pohnutý osud.

Většinou hrají ve složení: Pablo Escóbar Robles (Španělsko) - elektroakustická kytara, Humberto Solórzano (Peru) - saxofon a klarinet, Yerai Arbona (Kanárské ostrovy) - basová kytara, Albert Font Haro (Španělsko) - perkuse (cajón, bombo legüero). A pak flétna a zpěv, což je ta výše zmíněná výjimka. To obstarává Anna Matlová, dobřichovická rodačka. Ano, hlásím tu střet zájmů ...

Jejich repertoár tvoří původní autorské skladby členů kapely a také skladby převzaté, z folklóru a od autorů z Argentiny, Brazílie, Venezuely, Peru, Kolumbie, Bolívie a Španělska (rumba, flamenco). Většina písní pochází ze šedesátých a sedmdesátých let 20. stol. V repertoáru mají také např. půvabné zhudebnění veršů španělského (andaluského) básníka Rafaela Albertiho *Zapatico de oro*. Tahle písnička byla jedním z vrcholů dobřichovického koncertu. Kromě ní zazněly např. brazilská *Água de beber* autorů Vinicia de Moraes a Antonia Carlose Jobima, nebo třeba půvabná argentinská *Zamba para olvidar* (autor

Daniel Toro). Velmi zaujaly autorské počiny členů souboru, např. *Cicatrices de mi alma* či *Sal de aquí*.

Na závěr pak publikum dostaly do varu i do tance některé písně z Kolumbie v rytmu cumbia, tak třeba *Yo me llamo Cumbia* (Mario Gareña), *El pescador* (José Barros) a *Cumbia sobre el mar* (Rafael Mejía Romani).

Byl to večer živé až živelné musiky plné emocí a poctivého a dobrého hraní. Je skvělé být u toho a vidět, jak to musikan-ty prostě baví. To je fakt radost. Díky za ni. Mrkněte na jednu reportážní fotku. A kdybyste se chtěli dozvědět o kapele víc, mrkněte na tyto adresy:

<https://www.facebook.com/AmanitaMusicaband>
či na: <https://www.youtube.com/watch?v=KQRICWZBxwo>

J. Matl

Fotbal v roce 2022

Nový rok 2022 je pro fotbalisty Sokola Dobřichovice obzvláště významný, protože už v létě oslaví sto let kopané v Dobřichovicích. K tomuto roku také vzhlížíme plni očekávání, že přinese ukončení pandemie a návrat k normálnímu životu.

V lednu se dožil krásného životního jubilea - 90 let, pan Jaroslav Velc, dlouholetý funkcionář TJ Sokol Dobřichovice, jenž samozřejmě dříve hrával kopanou v našem fotbalovém oddíle. Je stále plný elánu, a tak mu všichni přejeme hodně zdraví do dalších let.

Ve čtvrtek 17. 2. se konal Aktiv klubů před jarní částí soutěží. Nový VV OFS Praha západ ho pojal opravdu novátorsky: zástupci fotbalových klubů a oddílů se nesešli osobně v aule na Strahově, jak bývalo obvyklé, nýbrž pouze virtuálně, tedy online ... To je pro nové svazové funkcionáře výhodné, protože se tím třeba snadno zabrání případným nepříjemným otázkám či fyzickým kontaktům atd.

V sobotu 19. 2. se konala v Tyršově domě, volební valná hromada sokolských fotbalových oddílů. Jejich zástupci se sešli „tradičně na živo“, i když účast nebyla nijak velká (vichřice znemožnila příjezd vlaku z Moravy). Všechno však proběhlo v přátelské atmosféře a tak, jak mělo. Jediným negativním stínem bylo smutné konstatování, že během dvouleté covidové pandemie zaniklo téměř třicet sokolských fotbalových oddílů, takže jich zůstalo v celé ČR jenom 97! (Kdysi jich byly stovky!)

Volejbal v polovině února

Jako obvykle uvedeme stručný přehled dosavadních výsledků našich družstev a termíny jejich domácích utkání

Muži A, 1. liga

Ve skupině o 1. - 8. místo sehráli naši už dvanáct zápasů, z toho deset vítězných; prohráli pouze v Brně a v Benátkách.

Ke 160. výročí založení Sokola bude 18. 6. uspořádán velký turnaj mládežnických družstev v Pardubicích.

Dobřichovičtí fotbalisté zahájili přípravu na jarní část mistrovské soutěže od poloviny února, zatím ve volnějším tempu, protože řada z nich hraje v zimním období futsal za futsalový oddíl našeho Sokola...

Mužstvo přezimuje na sedmém místě ve III. třídě OFS Praha-západ. Získalo 20 bodů za 7 vítězných zápasů. Naopak porážek utrpělo 6. Skóre má aktivní 34:27. Nejlepšími střelci jsou zatím Martin Štědranský a Marcel Šlapák, kteří oba vsílili po šesti brankách. Dobřichovice k prvnímu mistrovskému zápasu nastoupí v neděli 27. 3. 2022 v 15:00 hodin ve Velkých Přílepech.

Přehled domácích mistrovských zápasů:

SO 2. 4. v 16:30 hod. Dobřichovice - Drahelčice
SO 16. 4. v 17:00 hod. Dobřichovice - Horoměřice
SO 30. 4. v 17:00 hod. Dobřichovice - Úhonice
SO 14. 5. v 17:00 hod. Dobřichovice - Středokluky
SO 4. 6. v 17:00 hod. Dobřichovice - Jeneč
SO 18. 6. v 17:00 hod. Dobřichovice - SK Kazín

(oma)

Ženy A, 1. liga

Naše ženy vyhrály svou základní skupinu a postoupily do osmičlenného finále, kde už sehrály dva zápasy: 11. a 12. února porazily na domácí palubovce dvakrát 3:0 České Budějovice. V průběžné tabulce, do které se započítávají výsledky ze základních skupin, jsou zatím na druhém místě, o tři body za prvním Hradcem Králové. Doma budou hrát 25. a 26. února se Střešovicemi, 25. a 26. března s Královým Polem a končí 22. a 23. dubna s Hradcem Králové.

Muži B, KP 1. třídy

Naše mužské Běčko odehrálo dosud dva-

Orientační běh

Krátkou informaci o našem oddíle bych rád začal shrnutím hlavních statistických údajů za loňský rok. Náš oddíl měl k 31.12.2021 40 členů. Nejmladší byly 3 roky, nejstaršímu 77 let. Věkový průměr členské základny je 36 let. Aktivních závodníků, tedy registrovaných v celostátním svazu orientačních sportů, bylo loni v pěším OB 17. V sekci lyžařského OB bylo ke konci roku registrováno 8 závodníků. Ale lyžařská sezona stále probíhá, takže toto číslo není konečné.

V minulém roce se dařilo epidemiologickou situaci v našem sportu celkem dobře zvládnout, bylo zrušeno jen minimum závodů. Většinou hygienickému dozoru stačilo dodržování pravidla očkování/prodělaná nemoc/PCR test. Navíc oficiální závodní sezona pěšího orientačního běhu začíná v březnu a končí začátkem listopadu. To nám z hlediska časování vln koronaviru pomohlo. Náš oddíl se v uplynulém roce zúčastnil celkem 51 závodů, kde jsme dohromady měli celkem 281 startů. O výsledcích jsem psal minule, takže jen konstatování, že můžeme být spokojeni. Už i proto, že nám o výsledky úplně primárně nejde.

cet zápasů, v nichž jedenáctkrát zvítězilo. V posledních dvou utkáních hraných 12. února hráli naši se Zručí nad Sázavou; v tom prvním vyhráli 3:1, ve druhém 3:1 prohráli. V tabulce jsou zatím na šestém místě, ale mají předpoklady k tomu, aby se posunuli výš. Doma budou hrát už jen 26. února (se Sedlčany) a 19. března (s Vlašimí); končí 26. března v Mělníku.

Ženy B, KP 2. třídy

Po podzimní části je naše ženské Běčko na prvním místě své skupiny. Jarní část soutěže sice zahajuje 23. dubna, ale naše ženy začínají o týden později.

HgS

Krátkou zmínku bych chtěl věnovat naší sekci LOB, lyžařská závodní sezóna je v plném proudu. Dva závody proběhly v prosinci, dva začátkem února a zbývajících pět závodů v Rýmařově a v Eduardu v Krušných Horách bude v druhé půlce února.

Kalendář závodů pěšího OB pro rok 2022 je nadějně zaplněný, je v něm zatím skoro 300 závodů pro celou naši republiku. Lokální kalendář vybraných závodů, vhodných pro náš oddíl, je jako vždy k dispozici na webové stránce oddílu. Koncem února provedeme registraci sportovců v ČSOS a pak již nezbyvá než doufat, že nám závodění letos nic nepřekazí. Letošní výroční schůze, jakožto nejvyšší orgán zapsaného spolku, proběhla koncem ledna opět formou elektronické pošty. Obvyklou sněmovní místnost (hospodu) jsme ještě v hojném počtu navštívit nemohli. Doufejme, že situace se bude vyvíjet již jen k lepšímu. Chce se mi zakončit optimisticky v tom smyslu, že lidstvo jako celek si nakonec vždy vědělo rady nejen s rozmary přírody (která je v tom nota bene nevině), ale dokonce i se svými vlastními vynálezy.

V. Jaroš

Galerie obrázků k článku Malé betlémy ze sbírky souboru Ludus musicus v křižovnické residenci

PANSKÁ ZAHRAHA
RESTAURACE & HOTEL

★★★★

RÁDI VÁM DĚLÁME CHUTĚ!

PŘIJĎTE – OD 10.2.
OPĚT MŮŽEME
VŠICHNI BEZ
ROZDÍLU
A ZBYTEČNÉ
ADMINISTRATIVY.

PANSKAZAHRAHA.CZ
WELLNESSDOBRICHOVICE.CZ

DOB Centrum

panskazahradadobrichovice
SLEDUJTE NÁS!

Manor Garden s.r.o.
Anežky České 432, Dobříchovice
Restaurace: +420 226 230 930
Hotel: +420 226 230 900